

SÉNAT DE BELGIQUE

SÉANCE DU 9 JUILLET 1936.

Projet de Loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 36 de la Constitution contient le principe de certaines incompatibilités parlementaires. Aux termes de cet article, « le membre de l'une des deux Chambres nommé par le Gouvernement à toute autre fonction salariée que celle de Ministre et qui l'accepte, cesse immédiatement de siéger et ne reprend ses fonctions qu'en vertu d'une nouvelle élection. »

La loi du 6 août 1931 a élargi le domaine des incompatibilités parlementaires. Comme le texte constitutionnel, elle veut assurer l'indépendance la plus absolue des membres des Chambres et écarter les suspicions dont ils pourraient être l'objet. Ses dispositions s'avèrent toutefois encore insuffisantes. La loi de 1931 ne s'applique, en général, qu'aux fonctions et emplois salariés de l'Etat. Elle ne s'étend qu'exceptionnellement à des fonctions et emplois à la nomination de l'Etat mais qui ne sont pas rétribués sur les fonds du Trésor public. Et cependant, la raison de décider est la même : qu'il s'agisse d'emplois

BELGISCHE SENAAAT

VERGADERING VAN 9 JULI 1936.

Wet:ontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onvereenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Artikel 36 van de Grondwet bevat het beginsel van sommige parlementaire onvereenigbaarheden. Luidens dat artikel « houdt het lid van een van beide Kamers, dat door de Regeering benoemd wordt tot een ander bezoldigd ambt dan dat van minister, en dat de benoeming aanneemt, onmiddellijk op zitting te hebben en aanvaardt eerst weder zijn waardigheid na opnieuw te zijn gekozen ».

De wet van 6 Augustus 1931 heeft het domein der parlementaire onvereenigbaarheden verruimd. Het is de bedoeling van deze wet, zooals van de Grondwet, de volstreckte onafhankelijkheid van de parlementsleden te waarborgen en de verdenkingen die tegen hen zouden kunnen oprijzen, uit den weg te ruimen. Toch zijn de bepalingen van die wet nog ontoereikend gebleken. De wet van 1931 geldt over het algemeen enkel voor de bezoldigde ambten en betrekkingen van den Staat. Slechts bij uitzondering is zij toepasselijk op de functies en betrekkingen waartoe de Staat benoemt, maar die niet op Staatsgelden zijn be-

rétribués par l'Etat ou d'emplois rémunérés à la nomination de l'Etat, l'avantage qui en résulte pour le parlementaire est de la même nature et l'incompatibilité s'impose pour des motifs identiques.

L'article 36 de la Constitution et la loi de 1931 ne s'opposent pas non plus à l'exercice de mandats dans des organismes placés sous le contrôle de l'Etat, bénéficiant de garanties financières, de subventions ou d'avantages analogues à la charge du Trésor. Et pourtant, ici aussi, les motifs d'une extension des incompatibilités parlementaires apparaissent évidents. Ces organismes, créés souvent sous la forme de puissantes sociétés commerciales, revêtent un certain caractère public. L'Etat y exerce, d'une manière ou d'une autre, son autorité, son contrôle. Il assure à certaines d'entre elles des garanties d'amortissement ou d'intérêts, des subventions ou des avantages équivalents. C'est au Parlement, qu'en dernière analyse, appartient l'appréciation du rôle de l'Etat. Il ne faut pas que cette mission soit remplie par ceux-là mêmes à l'égard desquels le contrôle s'exerce, ni que l'indépendance des membres du Parlement puisse être suspectée du fait de l'acceptation de mandats dans des organismes qui bénéficient d'avantages pécuniaires accordés par l'Etat.

Déjà des lois particulières ont établi pareille incompatibilité que le projet formule en disposition générale : on peut citer notamment la loi du 18 octobre 1908 sur le Gouvernement du Congo belge (art. 32), la loi du 26 février 1926 (art. 17) et l'arrêté royal du 25 octobre 1926 (art. 21) relatifs à la prorogation de la durée de la

zoldigd. Nochtans, bestaat er eenzelfde reden om op dat gebied een regeling te treffen : eender of het door den Staat bezoldigde betrekkingen geldt of bezoldigde betrekkingen waartoe de Staat benoemt, het voordeel dat het parlamentslid er bij heeft is van denzelfden aard en de onvereenigbaarheid dringt zich wegens gelijke redenen op.

Artikel 36 van de Grondwet, zoomin als de wet van 1931 verzetten zich tegen de uitoefening van mandaten in organismen die onder Staatscontrole staan, die ten laste van de Schatkist financieele waarborgen, toelagen of gelijkaardige voordeelen genieten. En nochtans blijken ook hier redenen, die een uitbreiding van de parlementaire onvereenigbaarheden wettigen, te bestaan. Die organismen, die dikwijls onder den vorm van machtige handelsvennootschappen zijn opgericht, hebben een eenigszins publiek karakter. Op de eene of de andere wijze oefent de Staat er zijn gezag uit of heeft er eenige controle over. Aan sommige van die maatschappijen verzekert hij waarborgen op gebied van amortisatie of interest, verleent hij toelagen of gelijkwaardige voordeelen. In laatste instantie is het het Parlement dat de aan den Staat opgedragen taak moet beoordeelen. Het mag niet dat die taak wordt vervuld door diegenen zelf ten opzichte van wie die controle wordt uitgeoefend, of dat de onafhankelijkheid van de parlementsleden in verdenking kunne worden gebracht door het feit dat zij mandaten aanvaarden in organismen die geldelijke voordeelen vanwege den Staat genieten.

Reeds werd een dergelijke onvereenigbaarheid, die door dit ontwerp als algemeene regel wordt gesteld, door bijzondere wetten voorzien : in verband hiermede kan worden gewezen op de wet van 18 October 1908 betreffende het gouvernement van Belgisch-Congo (art. 32), op de wet van 26 Februari 1926 (art. 17) en het konink jk

Banque Nationale de Belgique, la loi du 23 juillet 1926 (art. 7 et 8) créant la Société nationale des Chemins de fer belges, l'arrêté royal du 14 juin 1935 (art. 8) créant un Office de réescompte et de garantie, l'arrêté royal du 7 janvier 1936 (art. 15) instituant un Office central de crédit hypothécaire.

Aux mandats de membres des Conseils d'administration et de surveillance dans ces organismes il faut ajouter, pour des raisons identiques, celui d'avocat-conseil. Déjà la loi actuelle crée l'incompatibilité entre le mandat parlementaire et la profession d'avocat en titre des administrations publiques. Logiquement, il doit en être de même pour l'exercice de la profession d'avocat-conseil dans les organismes sur lesquels l'Etat exerce son contrôle ou auxquels il accorde des avantages particuliers.

Ces principes se retrouvent d'ailleurs dans la loi française du 30 décembre 1928.

A côté des incompatibilités parlementaires qui opèrent de plein droit soit parce que le candidat qui exerce une fonction incompatible avec le mandat parlementaire n'est pas admis à la prestation de serment, soit parce que, s'il est nommé à pareille fonction au cours de son mandat, il cesse immédiatement d'appartenir aux Chambres législatives, la loi du 6 août 1931 a ajouté certaines interdictions dont le principe se justifie par le même but. A ces interdictions, le projet en ajoute deux autres :

Le première défend aux membres des

besluit van 25 October 1926 (art. 21) waarbij de duur van de Nationale Bank van België wordt verlengd, op de wet van 23 Juli 1926 (artikelen 7 en 8) tot oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, op het koninklijk besluit van 14 Juni 1935 (art. 8) tot oprichting van een herdisconteerings- en waarborginstituut, op het koninklijk besluit van 7 Januari 1936 (art. 15) tot instelling van een centraal bureau voor hypothecair krediet.

Bij de mandaten van lid van de raden van beheer en van toezicht in die organismen dient, om gelijke redenen, het mandaat van adviseerend advocaat te worden gevoegd. Reeds op grond van de huidige wet bestaat er onverenigbaarheid tusschen het mandaat van parlamentslid en het beroep van vast advocaat bij de openbare besturen. Logischerwijze moet dit verbod eveneens gelden voor de uitoefening van het beroep van adviseerend advocaat in de organismen waarin de Staat toezicht heeft of aan dewelke hij bijzondere voordeelen toekent.

Diezelfde beginselen zijn trouwens terug te vinden in de Fransche wet van 30 December 1928.

Benevens de parlementaire onverenigbaarheden, die van rechtswege hun uitwerking doen gelden — hetzij omdat de candidaat die een met het mandaat van parlamentslid onverenigbare functie uitoefent tot het afleggen van den eed niet wordt toegelaten, hetzij omdat, als hij in den loop van zijn mandaat tot dergelijke functie wordt benoemd, hij onmiddellijk ophoudt deel uit te maken van de Wetgevende Kamers — werden bij de wet van 6 Augustus 1931 sommige verbodsbepalingen ingevoerd waarvan het beginsel door dezelfde gronden wordt gewettigd. Bij die verbodsbepalingen, voegt het ontwerp er twee andere :

Door de eerste bepaling wordt aan

Chambres pendant la durée de leur mandat, de conclure pour eux-mêmes ou pour autrui, aucun marché ou entreprise pour le compte de l'Etat ni d'obtenir de celui-ci une concession quelconque. La sanction de cette interdiction est la même que celle qu'édicte déjà pour une prohibition analogue l'article 4 de la loi du 6 août 1931.

La deuxième interdit aux membres des Chambres d'accepter, au cours de leur mandat, des fonctions d'administrateur, gérant, commissaire ou reviseur dans des sociétés à but lucratif. Sans doute, l'exercice de ces mandats n'a rien qui, en soi, s'oppose à l'accomplissement des fonctions législatives. Il ne peut être question d'interdire l'entrée au Parlement des personnes qui les exercent. La plupart des grandes affaires sont actuellement constituées sous forme de sociétés; leurs dirigeants peuvent jouer au Parlement un rôle éminemment utile. Mais ce qui n'est pas sain c'est qu'un membre des Chambres puisse se voir conférer des fonctions de ce genre, moins à raison d'une compétence technique qu'à cause de l'autorité, de l'influence que sa qualité de parlementaire peuvent lui conférer. Il peut y avoir là de réels abus et c'est contre ces abus que l'opinion publique s'élève à juste titre.

De là l'interdiction qu'établit le projet. Celle-ci n'est d'ailleurs pas absolue. D'une part l'interdiction ne vise que l'acceptation d'un mandat nouveau; elle ne s'applique pas au renouvellement d'un mandat antérieur.

D'autre part, s'il s'agit d'un mandat différent, dans la même société ou même de mandats dans d'autres affaires, il faut admettre que la Chambre et le Sénat ou leur bureau puissent éventuellement, relever leurs membres de l'interdiction.

de parlementsleden verboden, tijdens den duur van hun lidmaatschap, voor zich zelf of voor een ander eenigen koop of eenige onderneming voor rekening van den Staat te sluiten of van den Staat eenige concessie te aanvaarden. Voor dit verbod geldt dezelfde sanctie als die welke bij artikel 4 der wet van 6 Augustus 1931 op een verbod van denzelfden aard werd gesteld.

De tweede bepaling verbiedt aan de leden van de Kamers, tijdens hun lidmaatschap, de functie te aanvaarden van beheerder, zaakvoerder, commissaris of revisor in vennootschappen met winstoogmerken. Voorzeker staat de uitoefening van dergelijke mandaten op zichzelf het waarnemen van de functie van parlements lid niet in den weg. Het gaat niet op personen die bedoelde mandaten uitoefenen te belletten in het parlement te komen. Het meerendeel der belangrijke zaken bestaan thans onder den vorm van vennootschappen; hun leiders kunnen in het parlement een uiterst nuttige rol spelen. Maar het hoort niet dat een parlements lid dergelijke functies in handen kunne krijgen om reden niet zoozeer van zijn technische bevoegdheid, dan wel van het gezag, den invloed, die zijn hoedanigheid als parlements lid hem zou kunnen toekennen. Op dat gebied kunnen zich werkelijk misbruiken voordoen en tegen die misbruiken is het dat de openbare opinie, terecht, in verzet komt.

Vandaar het verbod dat door het ontwerp wordt ingevoerd. Het is trouwens geen volstrekt verbod. Eenerzijds beoogt het alleen het aanvaarden van een nieuw mandaat; het slaat dus niet op de hernieuwing van een vroeger mandaat.

Anderzijds, wanneer het een verschillend mandaat in dezelfde maatschappij betreft of zelfs mandaten in andere zaken, moet men aannemen dat de Kamer en de Senaat of hun bureel eventueel hun leden van dit verbod kunnen ontheffen.

Il faut, en effet, si on veut ne pas dépasser le but poursuivi, prévoir la possibilité pour un membre du Parlement, au cours de son mandat, d'être appelé à remplir dans les sociétés où il est, par exemple, administrateur ou commissaire, des fonctions différentes de celles qu'il remplissait au moment de son élection et aussi celle d'être nommé à des fonctions de ce genre dans des affaires nouvelles : sociétés de famille ou même d'autres sociétés.

L'acceptation de ces nouveaux mandats se rattache, dans ce cas, à l'exercice même de la profession du membre des Chambres. Elle n'a, d'une manière absolument manifeste, aucune espèce de rapport avec la qualité de mandataire public dont est revêtu le bénéficiaire.

La sanction de l'interdiction est la même que celle que formule l'article 7 de la loi du 6 août 1931 : le membre des Chambres qui y contrevient cesse immédiatement de siéger et ne reprend ses fonctions qu'en vertu d'une nouvelle élection. Le représentant, le sénateur ne sont donc pas atteints par une incompatibilité absolue; ils sont éventuellement soumis à réélection. Dans ce cas, c'est au corps électoral qu'il appartiendra, en dernière analyse, de se prononcer.

Le projet contient, enfin, une disposition transitoire. Celle-ci a pour effet de régler la situation en ce qui concerne les membres des Chambres actuelles qui tombent sous le coup d'une incompatibilité ou qui, étant représentant ou sénateur, ont, au cours de la précédente législature, accepté un mandat dans une société à but lucratif. Les uns et les autres doivent résigner leurs

Men moet inderdaad, zoo men het beoogde doel niet wil voorbijstreven, de mogelijkheid voorzien dat een lid van het parlement, tijdens den duur van zijn mandaat, geroepen kan worden tot het uitoefenen in de maatschappijen waar hij bij voorbeeld beheerder of commissaris is, van een andere functie dan die welke hij op het oogenblik van zijn verkiezing bekleedde; en ook de mogelijkheid dient voorzien dat hij tot zulke posten in nieuwe zaken : familiemaatschappijen of zelfs andere maatschappijen, benoemd kan worden.

De aanvaarding van die nieuwe mandaten sluit in dit geval aan bij de uitoefening zelf van het beroep van het parlamentslid. Klaarblijkelijk houdt deze aanvaarding geenszins verband met de hoedanigheid van openbaar mandataris waarmede de belanghebbende is bekleed.

Met die verbodsbepaling gaat dezelfde sanctie gepaard als die welke door artikel 7 der wet van 6 Augustus 1931 voorzien is. Het parlamentslid dat bedoeld verbod overtreedt houdt onmiddellijk op zitting te hebben en aanvaardt eerst weder zijn functie na opnieuw te zijn verkozen. De volksvertegenwoordiger, de senator, zijn dus niet door een volstrekte onverenigbaarheid getroffen, maar zij moeten in voorkomend geval, herkozen worden. In dit geval is het het kiezerskorps dat door zijn stemming den toestand zal moeten goedkeuren.

Om te eindigen, houdt het wetsontwerp een overgangsbepaling in. Deze regelt den toestand van de leden der tegenwoordige kamers, die onder een onverenigbaarheid vallen of die, volksvertegenwoordiger of senator zijnde, tijdens den vorigen zittijd, een mandaat hebben aanvaard in een maatschappij met winstoogmerken. De eenen en de anderen moeten, binnen

fonctions dans les six mois de l'entrée en vigueur de la loi.		de zes maanden na het van kracht worden van deze wet, hun functie neerleggen.
--	--	---

<i>Le Premier Ministre,</i>		<i>De Eerste Minister,</i>
P. VAN ZEELAND.		

<i>Le Ministre de la Santé Publique,</i>		<i>De Minister van Volksgezondheid,</i>
E. VANDERVELDE.		

<i>Le Ministre de la Justice,</i>		<i>De Minister van Justitie,</i>
FRANÇOIS BOVESSE.		

<i>Le Ministre de l'Agriculture,</i>		<i>De Minister van Landbouw,</i>
H. PIERLOT.		

<i>Le Ministre des Finances,</i>		<i>De Minister van Financiën,</i>
H. DE MAN.		

<i>Le Ministre des Affaires Etrangères</i>		<i>De Minister van Buitenlandsche Zaken</i>
<i>et du Commerce Extérieur,</i>		<i>en Buitenlandschen Handel,</i>
P.-H. SPAAK.		

<i>Le Ministre de l'Intérieur,</i>		<i>De Minister van Binnenlandsche Zaken,</i>
A. DE SCHRIJVER.		

<i>Le Ministre de la Défense Nationale,</i>		<i>De Minister van Landsverdediging,</i>
Lieutenant-Général DENIS.		

<i>Le Ministre de l'Instruction Publique,</i>		<i>De Minister van Openbaar Onderwijs,</i>
J. HOSTE.		

<i>Le Ministre des Travaux Publics et</i>		<i>De Minister van Openbare Werken en</i>
<i>de la Résorption du Chômage,</i>		<i>Werkverschaffing,</i>
J. MERLOT.		

<i>Le Ministre des Affaires Economiques,</i>		<i>De Minister van Economische Zaken,</i>
PH. VAN ISACKER.		

<i>Le Ministre du Travail et de la</i>		<i>De Minister van Arbeid en Sociale</i>
<i>Prévoyance Sociale,</i>		<i>Voorzorg,</i>
A. DELATTRE.		

<i>Le Ministre des Transports,</i>		<i>De Minister van Verkeerswezen,</i>
M.-H. JASPAR.		

(7)

[Nº 47.]

*Le Ministre des Postes, Télégraphes | De Minister van Posterijen, Telegrafie
et Téléphones, | en Telefonie,*

D. BOUCHERY.

Le Ministre des Colonies, | De Minister van Koloniën,

E. RUBBENS.

Projet de Loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onvereinigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

Léopold III,

ROI DES BELGES.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Nos Ministres de la Justice et de l'Intérieur sont chargés de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

Les dispositions des articles 1^{er}, 5, 7 et 9 de la loi du 6 août 1931, établissant des incompatibilités ou interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives, sont remplacées par les dispositions suivantes :

Article 1^{er}. — I. — Les membres des Chambres législatives ne peuvent, en même temps, à l'exception des fonctions de ministre, de professeur ordinaire ou extraordinaire et de chargé de cours des Universités de l'Etat, exercer des fonctions publiques rétribuées sur les fonds de l'Etat et toutes autres fonctions rémunérées à la nomination de l'Etat, être ministre des

Leopold III,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Ministers die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken zijn gelast, in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp in te dienen waarvan de inhoud volgt :

EERSTE ARTIKEL.

De bepalingen van de artikelen 1, 5, 7 en 9 der wet van 6 Augustus 1931, houdende de vaststelling van onvereinigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers, worden door de volgende bepalingen vervangen :

Eerste artikel. — I. — De leden van de Wetgevende Kamers mogen niet tegelijk, met uitzondering van de functies van minister, van gewoon of buitengewoon professor en van docent aan de Staatsuniversiteiten, op Staatsgelden bezoldigde openbare betrekkingen of eenige andere bezoldigde betrekking waartoe de Staat benoemt, uitoefenen, door den Staat bezoldigd

cultes rétribué par l'Etat, avocat en titre des administrations publiques, agent du caissier de l'Etat ou commissaire de l'Etat auprès des sociétés anonymes.

II. — Sont également incompatibles avec le mandat législatif, les fonctions d'administrateur, gérant, directeur, fondé de pouvoirs, commissaire, reviseur ou avocat-conseil dans les sociétés, entreprises et établissements placés sous le contrôle de l'Etat ou de la Colonie, fonctionnant sous leur garantie ou jouissant, à titre spécial, de garanties, de subventions ou autres avantages équivalents, assurés par l'Etat ou la Colonie.

III. — Les candidats élus qui tombent sous le coup des incompatibilités établies au I et au II ci-dessus, ne sont admis à la prestation du serment qu'après avoir résigné les emplois ou fonctions incompatibles.

Tout membre des Chambres nommé à une de ces fonctions ou professions et qui les accepte, cesse d'appartenir aux Chambres législatives par le fait même de son acceptation.

IV. — Les membres des Chambres législatives ne peuvent plaider ou suivre aucune affaire litigieuse dans l'intérêt de l'Etat, ni lui donner d'avis ou de consultation en pareille affaire, si ce n'est gratuitement.

Ils ne peuvent, pour eux-mêmes ou pour autrui, conclure aucun marché ou entreprise pour compte de l'Etat, ni obtenir de celui-ci une concession quelconque.

Toute infraction à cette interdiction sera punie d'une amende de 1,000 fr. à 10,000 francs.

Article 5. — Les membres des Chambres ne peuvent être nommés aux

bedienaar van een der eerediensten zijn, vast advocaat bij de openbare besturen, agent van den Staatskassier of Regeeringscommissaris bij de naamlooze vennootschappen.

II. — Zijn eveneens onvereinigbaar met het lidmaatschap van de Kamers, de functie van beheerder, zaakvoerder, bestuurder, gemachtigde, commissaris, revisor of adviseerend advocaat in de vennootschappen, ondernemingen en instellingen, die onder toezicht van den Staat of van de Kolonie staan, onder hun waarborg werken of die, ten specialen titel, waarborgen, toelagen of andere gelijkwaardige voordeelen, van Staatswege of vanwege de Kolonie verzekerd, genieten.

III. — De verkozen kandidaten die onder de toepassing vallen van de bij bovenstaande I en II voorziene onvereinigbaarheden, worden eerst tot de eedaflegging toegelaten, nadat zij hun onvereinigbare functies of bedieningen hebben neergelegd.

Ieder lid van de Kamers dat tot een van deze functies of bedieningen wordt benoemd en dat ze aanvaardt, houdt op, door het feit zelf dat hij die aanvaardt, tot de Wetgevende Kamers te behooren.

IV. — De leden van de Wetgevende Kamers mogen in geen betwiste zaak pleiten noch deze volgen in het belang van den Staat, noch den Staat in een dergelijke zaak van advies of van raad dienen, tenzij kosteloos.

Zij mogen, voor zichzelf of voor iemand anders, geen koop of onderneming sluiten voor rekening van den Staat, noch van dezen welke concessie ook aanvaarden.

Elke overtreding van dit verbod wordt gestraft met een geldboete van 1,000 frank tot 10,000 frank.

Artikel 5. — De leden der Kamers kunnen slechts ten minste één jaar na

fonctions ou professions incompatibles visées au I de l'article 1^{er}, qu'une année au moins après la cessation de leur mandat.

Sont exceptées les fonctions d'agent diplomatique et de gouverneur ou de greffier de province.

Article 7. — I. — Tout membre des Chambres qui accepte la décoration d'un ordre national à un autre titre que pour motif militaire ou qui reçoit du Roi des lettres patentes de concession en matière de noblesse, cesse immédiatement de siéger et ne reprend ses fonctions qu'en vertu d'une nouvelle élection.

II. — Tout membre des Chambres qui accepte des fonctions d'administrateur, gérant, directeur, fondé de pouvoirs, commissaire ou reviseur dans des sociétés à but lucratif, autres que celles visées au II de l'article 1^{er} cesse par le fait même de son acceptation, d'appartenir aux Chambres législatives.

La Chambre des Représentants et le Sénat, ou si le règlement de l'assemblée le permet, son bureau, peuvent dans des cas justifiant une dérogation à l'alinéa précédent, relever leurs membres de l'application de cette disposition.

Article 9. — Remplacer le texte de cet article par le suivant :

« Les articles 228, 229 et 230 du Code électoral sont abogés. »

ART. 2.

Disposition transitoire.

Tout membre des Chambres en fonctions à la date de l'entrée en vigueur de la présente loi et qui a accepté antérieurement à sa prestation de serment une des fonctions pour lesquelles

het verstrijken van hun mandaat, benoemd worden tot de bij I van het eerste artikel bedoelde onvereinigbare functies of betrekkingen.

Worden uitgezonderd de functies van diplomatiek ambtenaar en van provincie-gouverneur of provinciaal griffier.

Artikel 7. — I. — Ieder lid van de Kamers dat het eereteken van een nationale orde hem om andere dan militaire redenen toegekend aanvaardt, of van den Koning een brief van adelom ontvangt, houdt onmiddellijk op zitting te hebben en aanvaardt eerst weder zijn waardigheid na opnieuw te zijn gekozen.

II. — Ieder lid van de Kamers dat een functie aanvaardt van beheerder, zaakvoerder, bestuurder, gemachtigde, commissaris of revisor in de vennootschappen met winsttoogmerken, voor zoover zij niet bij II van het eerste artikel bedoeld zijn, houdt op, door het feit zelf dat hij die aanvaardt, tot de Wetgevende Kamers te behooren.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers en de Senaat, of, indien het reglement van de vergadering zulks toelaat, hun bureau kunnen, in de gevallen die een afwijking van de vorige alinea rechtvaardigen, hun leden van de toepassing van die bepaling ontheffen.

Artikel 9. — De tekst van dit artikel wordt door den volgenden vervangen :

« De artikelen 228, 229 en 230 van het Kieswetboek zijn opgeheven. »

ART. 2.

Overgangsbepaling.

Een lid van de Kamers dat op den dag van het in werking treden van deze wet in functie is en dat vóór zijn eedaflegging een van de functies heeft aanvaard waarvoor artikel 1, I en II

l'article 1^{er}, I et II (nouveau), de la loi du 6 août 1931 établit une incompatibilité, ne peut plus à l'expiration des six mois suivant le jour de cette entrée en vigueur, continuer à exercer cette fonction.

Tout membre des Chambres en fonctions à la date de l'entrée en vigueur de la présente loi et qui, étant représentant ou sénateur, a accepté, depuis le début de la précédente législature (27 novembre 1932) des fonctions d'administrateur, gérant, directeur, fondé de pouvoirs, commissaire ou reviseur dans une société à but lucratif autre que celles visées au II de l'article 1^{er} nouveau de la loi du 6 août 1931, ne peut plus à l'expiration des six mois suivant le jour de cette entrée en vigueur continuer à exercer ces fonctions.

Donné à Bruxelles, le 9 juillet 1936.

(nieuw), van de wet van 6 Augustus 1931 onvereenigbaarheid voorziet, kan die functie niet verder meer uitoefenen na verloop van zes maanden volgende op den dag van die in werking treding.

Een lid van de Kamers dat op den dag van het in werking treden van deze wet in functie is en dat, volksvertegenwoordiger of senator zijnde, sedert den aanvang van de vorige legislatuur (27 November 1932) een functie van beheerder, zaakvoerder, bestuurder, gemachtigde, commissaris of revisor in een maatschappij met winsttoegmerken aanvaard heeft, voor zoover zij niet diegene zijn, bedoeld in II van artikel 1 (nieuw) van de wet van 6 Augustus 1931, kan die functies niet verder meer uitoefenen na verloop van zes maanden volgende op den dag van die in werking treding.

Gegeven te Brussel, 9 Juli 1936.

LÉOPOLD.

Par le Roi,

Le Premier Ministre,

Van 's Konings wege :

De Eerste Minister,

P. VAN ZEELAND.

Le Ministre de la Santé Publique, | De Minister van Volksgezondheid,

E. VANDERVELDE.

Le Ministre de la Justice, | De Minister van Justitie,

François BOVESSE.

Le Ministre de l'Agriculture, | De Minister van Landbouw,

H. PIERLOT.

Le Ministre des Finances, | De Minister van Financiën,

H. DE MAN.

*Le Ministre des Affaires Etrangères | De Minister van Buitenlandsche Zaken
et du Commerce Extérieur, | en Buitenlandschen Handel,*

P.-H. SPAAK.

Le Ministre de l'Intérieur, | De Minister van Binnenlandsche Zaken,
A. DE SCHRIJVER.

Le Ministre de la Défense Nationale, | De Minister van Landsverdediging,
Lieutenant-Général DENIS.

Le Ministre de l'Instruction Publique, | De Minister van Openbaar Onderwijs,
J. HOSTE.

Le Ministre des Travaux Publics et | De Minister van Openbare Werken en
de la Résorption du Chômage, | Werkverschaffing,
J. MERLOT.

Le Ministre des Affaires Economiques, | De Minister van Economische Zaken,
Ph. VAN ISACKER.

Le Ministre du Travail et de la | De Minister van Arbeid en Sociale
Prévoyance Sociale, | Voorzorg,
A. DELATTRE.

Le Ministre des Transports, | De Minister van Verkeerswezen,
M.-H. JASPAR.

Le Ministre des Postes, Télégraphes | De Minister van Posterijen, Telegrafie
et Téléphones, | en Telefonie,
D. BOUCHERY.

Le Ministre des Colonies, | De Minister van Koloniën,
E. RUBBENS.

SENAT DE BELGIQUE.

BELGISCHE SENAAAT.

Session de 1936 - 1937.

Zitting 1936 - 1937

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant les incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les Membres et anciens Membres des Chambres législatives.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

III. AMENDEMENTS PROPOSES PAR
M. PHOLIEN.

III. AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR
DEN HEER PHOLIEN.

ARTICLE PREMIER.EERSTE ARTIKEL.

Rédiger comme suit l'article 1^{er}, I et II:

Het eerste artikel, I en II, te doen luiden:

"I.- Les membres des Chambres législatives ne peuvent en même temps, à l'exception des fonctions de ministre, de professeur ordinaire ou extraordinaire.....aux universités de l'Etat, exercer des fonctions publiques rétribuées sur les fonds de l'Etat et toutes autres fonctions rémunérées à la nomination de l'Etat, être ministre des cultes rétribué par l'Etat, avocat en titre des administrations publiques "de l'Etat"commissaire auprès des sociétés anonymes."

"I.- De leden van de Wetgevende Kamers mogen niet tegelijk, met uitzondering van de functies van minister, van gewoon of buitengewoon professor.....aan de Staat suniversiteiten, op Staatsgelden bezoldigde openbare betrekkingen of eenige andere bezoldigde betrekking waartoe de Staat benoemt, uitoefenen, door den Staat bezoldigd bedienaar van een der eerediensten zijn, vast advocaat bij de openbare besturen "van den Staat".... commissaris bij de naamloze vennootschappen."

II.- Sont également incompatibles avec le mandat législatif, les fonctions d'administrateur, gérant, directeur, fondé de pouvoirs, commissaire, reviseur.....dans les sociétés, entreprises et établissements placés sous le contrôle de l'Etat ou de la Colonie fonctionnant sous leur garantie ou jouissant, à titre spécial, de garanties ou de subventions du chef de l'Etat ou de la Colonie.

II.- Zijn eveneens onverenigbaar met het lidmaatschap van de Kamers, de functies van beheerder, zaakvoerder, bestuurder, gemachtigde, commissaris, revisor,....in de vennootschappen, ondernemingen en instellingen, die onder toezicht van den Staat of van de Kolonie staan, onder hun waarborg werken, of die, ten specialen titel, waarborgen of toelagen van den Staat of van de Kolonie genieten.

L'énumération limitative de ces sociétés ou organismes sera publiée au Moniteur par les soins du Gouvernement qui pourra par voie de publications nouvelles en augmenter ou en réduire la liste.

(REMARQUE: Dans le texte du projet du Gouvernement sont supprimés les mots "et des chargés de cours" aux universités de l'Etat. Sont ajoutés les mots avocat en titre des administrations publiques "de l'Etat"; est supprimé le mot "ou avocat conseil" dans les sociétés.)

La Chambre des Représentants et le Sénat, ou si le Règlement de l'Assemblée le permet, la Commission spéciale nommée par cette haute assemblée et dans leur sein peuvent, dans les cas justifiant une dérogation à l'alinéa précédent, relever leurs membres de l'application de cette disposition.

Modifier comme suit l'alinéa 2 de l'article 1er, III:

....par le fait même de son acceptation, à la condition qu'un mois se soit écoulé à partir de la parution au Moniteur de l'organisme ou de la société visée au présent alinéa.

Rédiger comme suit l'art. 1er, IV:

Les membres des Chambres législatives ne peuvent plaider ou suivre aucune affaire litigieuse "pour compte de l'Etat" ni lui donner d'avis ou de consultation en pareille affaire, si ce n'est gratuitement.

(REMARQUE: Les mots "dans l'intérêt de l'Etat" sont remplacés par "pour compte de l'Etat".)

De beperkende opsomming dezer vennootschappen of organismen wordt bekend gemaakt in den Moniteur door toedoen van de Regeering welke er bij wijze van nieuwe bekendmakingen de lijst van kan vermeerderen of verminderen.

(OPMERKING: In den tekst van het Regeeringsontwerp vallen weg de woorden "en van docent" aan de Staatsuniversiteiten. Worden toegevoegd bij... vast advocaat bij de openbare besturen, de woorden "van den Staat"; vallen weg de woorden "of adviseerend advocaat" in de vennootschappen.)

De Kamer der Volksvertegenwoordigers en de Senaat, of indien het Reglement van de Vergadering zulks toelaat, de bijzondere Commissie door die vergadering in haar schoot benoemd, kunnen in de gevallen die een afwijking van de vorige alinea rechtvaardigen, hun leden van de toepassing van die bepaling ontheffen.

Lid 2 van het eerste artikel, III, aan te vullen als volgt:

....op voorwaarde dat een maand verlopen zij vanaf de bekendmaking in den Moniteur van het organisme of van de vennootschap in deze alinea bedoeld

Het eerste artikel, IV te doen luiden:

De leden van de Wetgevende Kamers mogen in geen betwiste zaak pleiten noch deze volgen "voor rekening van den Staat" noch den Staat in een dergelijke zaak van advies of van raad dienen, tenzij kosteloos.

(OPMERKING: De woorden "in het belang van den Staat" worden vervangen door "voor rekening van den Staat".)

Ils ne peuvent pour eux-mêmes ni pour autrui conclure aucun marché ou entreprise pour compte de l'Etat "si ce n'est après délibération motivée prise en conseil des Ministres constatant que l'intérêt public exige la conclusion du marché ou de l'entreprise."

Ils ne peuvent obtenir de l'Etat une concession quelconque.

Toute infraction aux interdictions prévues aux deux alinéas du présent paragraphe IV seront punies d'une amende de 1.000 à 10.000 francs, "applicable tant au bénéficiaire du marché ou de l'entreprise ou au concessionnaire qu'au représentant de l'autorité qui aurait prêté son concours ou sa signature."

Article 5, alinéa 2, supprimer les mots: "et de gouverneur ou de greffier de province".

Compléter l'article 7, I, comme suit: "...qu'en vertu d'une nouvelle élection, si les lois électorales le permettent".

Article 7, II à rédiger comme suit: "II.- Tout membre des Chambres qui accepte des fonctions d'administrateur, gérant, directeur, fondé de pouvoirs, commissaire ou reviseur dans des sociétés à but lucratif autres que celles visées au II de l'article I, cesse par le fait même d'appartenir aux Chambres législatives."

ARTICLE 2.

Disposition transitoire.

A supprimer.

PHOLIEN.

Zij mogen voor zichzelf of voor iemand anders geen koop of onderneming sluiten voor rekening van den Staat "tenzij na beredeneerde beraadslaging van den Ministerraad waarbij vastgesteld wordt dat het openbaar belang het sluiten van den koop of de onderneming vergt."

Zij mogen van den Staat geenerlei concessie aanvaarden.

Elke overtreding van de verbodsbepalingen voorzien bij de twee alinéas van deze paragraaf IV wordt gestroft met een geldboete van 1.000 tot 10.000 frank, "toepasselijk zoowel op den begunstigde van den koop of van de onderneming of op den concessionaris als op den vertegenwoordiger van de overheid die zijn hulp of zijn handteekening zou verleend hebben."

Artikel 5, lid 2, te doen wegvallen de woorden: "en van provinciegouverneur of provinciaal griffier."

Artikel 7, I, aan te vullen als volgt: "...na opnieuw te zijn verkozen indien de kieswetten zulks toelaten".

Artikel 7, II, te doen luiden:

"II.- Ieder lid van de Kamers dat een functie aanvaardt van beheerder, zaakvoerder, bestuurder, gemachtigde, commissaris of revisor in de vennootschappen met winstbejag, voor zoover zij niet bij II van het eerste artikel bedoeld zijn, houdt op door het feit zelf tot de Wetgevende Kamers te behoren."

ARTIKEL 2.

Overgangsbepaling.

Te doen wegvallen.

S E N A T.

Session de 1936-1937

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant les incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres, ministres d'Etat ainsi que les membres et anciens membres des Chambres Législatives.

(Voir le n°47 du Sénat, S.E.)

Amendement proposé par M. Pholien
au texte présenté par la Commission.

ARTICLE PREMIER.

Art. 1^{er}, II.- Au premier alinéa, intercaler après les mots: "et si l'Etat ou la Colonie sont actionnaire de la Société", les mots: "à la condition toutefois que cette qualité résulte d'une injonction formelle de la loi ou d'un arrêté royal."

JUSTIFICATION.

Le paragraphe II proclame des incompatibilités absolues; les mots dont l'adjonction est proposée sont de nature à préciser que les sociétés auxquelles les parlementaires ne peuvent remplir les fonctions d'administrateur sont celles auprès desquelles l'Etat intervient à raison de sa mission éminente de prêter son concours à des initiatives privées d'intérêt général ou encore lorsqu'il participe à des organismes qui, malgré la forme juridique adoptée, n'y sont cependant à raison de la nature de leur activité qu'une sorte de démembrement ou délégation

S E N A A T.

Zitting 1936 - 1937.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

(Zie nr 47 van den Senaat, B.Z.)

Amendement door den h. Pholien voorgesteld bij den tekst van de Commissie.

EERSTE ARTIKEL.

Eerste Artikel- II.- In de eerste alinea, na de woorden "en indien de Staat of de Kolonie aandeelhouder zijn in de vennootschap", de volgende woorden in te lasschen: "op voorwaarde dat deze hoedanigheid evenwel voortvloeit uit een uitdrukkelijke verplichting van de wet of van een koninklijk besluit."

TOELICHTING.

De tweede paragraaf spreekt van volstrekte onverenigbaarheden; de woorden waarvan de toevoeging wordt voorgesteld zijn van dien aard te verduidelijken dat de vennootschappen waarin de parlementairen de beëindiging van beheerder niet mogen uitoefenen, deze zijn waarbij de Staat optreedt uit hoofde van zijn zending steun te verleen aan privaats initiatief van algemeen belang of nog wanneer hij deelneemt aan organismen welke, ondanks den aangenomen juridischen vorm, alleen handelen wegens den aard van hun bedrijvigheid als een soort spitsing of delegatie van

de la puissance de l'Etat.

Il peut arriver et il arrive que l'Etat soit par exemple à raison de dons ou de legs, soit aussi à raison de certaine législation spéciale (loi sur les sequestres, etc.), se trouve occasionnellement ou fortuitement actionnaire de sociétés commerciales au sort desquelles ni la loi ni un arrêté royal ne lui commandent de s'intéresser.

L'esprit dans lequel le projet de loi est libellé ne peut être de créer une incompatibilité pour semblable éventualité.

C'est intentionnellement que l'amendement met en valeur le mot "injonction" afin de marquer qu'il ne peut s'agir pour créer l'incompatibilité d'une loi ou d'un arrêté royal qui n'auraient pour objet que l'habilitation de l'Etat à accepter dans son patrimoine des actions provenant par exemple de dons ou de legs (Giron, dictionnaire de droit administratif et droit public, Tome I, v° domaine public n° 9) ou de l'acquisition qui résulterait d'un marché librement consenti.

de Staatsmacht.

Het kan voorkomen en het komt voor dat de Staat bij voorbeeld uit hoofde van giften of legaten, hetzij ook uit hoofde van bijzondere wetgevingen (wet op de sekwesters, enz.) bij gelegenheid of toeval, aandeelhouders is van handelsvennootschappen, waarin noch de wet noch een koninklijk besluit hem bevelen belang te stellen.

Het wetsontwerp kan niet voor doel hebben een onvereinigbaarheid voor dergelijke gebeurlijkheid te schapen.

Het is met opzet dat het amendement den nadruk legt op het woord "verplichting" om aan te toonen dat het om de onvereinigbaarheid te schapen, niet aankomt op een wet of een koninklijk besluit welke alleen voor doel zou hebben den Staat bevoegd te maken in zijn patrimonium aandeelen te aanvaarden, herkomstig bij voorbeeld van giften of legaten (Giron, dictionnaire de droit administratif et de droit public, Tome I, v° domaine public, n° 9) of van de aanwerving die zou voortvloeien uit een vrij toegestane verhandeling.

J. PHOLIEN.

(1)

BELGISCHE SENAAAT.

COMMISSIE VAN JUSTITIE.

Vergadering van 29 September 1936.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onvereinigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.
(Zie nr 47 (Buitengewone zitting 1936)).-

UITEENZETTING
UITEENZETTING VAN DEN HEER GILLON, VERSLAGGEVER.

Mijne Heeren,

Het valt niet te betwisten dat het parlementarisme thans een ernstige crisis doormaakt.

In de landen waar het zich sedert lang heeft ingeplant, brengt de openbare meening er hoe langs zoo meer kritiek op uit.

Daar waar het onlangs slechts schroomvallig was verschenen, heeft het de plaats geruimd voor gezagsregimes.

Wij kennen ons niet het recht toe ons in te laten met de vraagstukken van binnenlandsche politiek bij onze bureu. Dezen kiezen onbepoert het regime waaronder zij willen leven. Wij zijn geenszins bevoegd om ons in die keuze te mengen, des te min daar elke natie haar eigen temperament heeft en wat de eene past noodlottig kan zijn voor de andere.

België heeft sedert lang zijn keuze gedaan en moet er geen spijt van hebben.

Een zijner eerste daden, wanneer het in onafhankelijk bestaan ontlook, bestond er in zich instellingen te geven waarvan een gezaghebbende en geëerbiedigde stem op 23 Februari 1934 de ruime opvatting en de lenigheid getuigde, die toelaten zich "in orde en wettelijkheid aan te passen bij de veranderlijke vereischten van den tijd."

Doch hoe goed ook, de instellingen hebben slechts de waarde van hen die ze vertegenwoordigen.

x

x

x

De grondwetgever van 1831 had slechts twee onvereinigbaarheden voorzien, die van art. 35 welke besloot dat men niet tegelijk lid van beide Kamers kan zijn, en die van art. 36 waarvan de oorspronkelijke tekst besloot dat : "Het lid van een of andere van beide Kamers door de regeering tot een bezoldigde bediening benoemd, en die bediening aanneemt, houdt onmiddellijk op zitting te hebben en aanvaardt eerst weder zijn waardigheid na opnieuw gekozen te zijn."

Dienvolgens was er toenmaals geen sprake van andere beperkingen. Het Parlement kwam in de oogen van elkeen voor als een inrichting omstraald met onbetwist gezag en die in haar schoot slechts leden telde van zoodanig zedelijke waarde dat het haast smadend ware geweest te veronderstellen dat zij op een bepaald oogenblik het belang der natie zouden kunnen verwarren met het hunne en het eerste doen afhangen van het tweede.

Wij kunnen ons moeilijk in dien tijd de indiening voorstellen van een wetsvoorstel uitgaande van een geest die het onderhavig ontwerp kenmerkt. Niet alleen in den Senaat en in de Kamer ware het met verwondering onthaald geworden. Zelfs de openbare meening zou het als een afkeuring voor haarzelf hebben beschouwd. De volken hebben inderdaad de regeeringen die zij verdienen. Naar de verkozenen kan men het kiezerskorps oordeelen dat het vertrouwen verleent, derhalve valt elke aanslag op het gezag en de goede faam der leiders onvermijdelijk terug op de troepen die hen verduren of die hen kiezen. De geestesgesteldheid echter van de troebele tijden die volgen op de groote politieke internationale storingen is niet meer deze welke ons volk in 1830 in geestdrift ontstak. De volledige heerschappij der Deugd kan slechts vluchtig zijn en wanneer de geestdrift is afgekoeld, daagt de tweede noodzakelijkheid op alle dingen in een meer realistisch opzicht te beschouwen. De menscheit is onvolmaakt en er dient rekening gehouden met de zwakheden en tekortkomingen der menschen.

Het bleek van lieverlede dat parlementsleden alleen door eerlijkhedsgevoel en kiescheit laten beslissen over gewetensgevallen ontoereikend kon schijnen en vanaf 1848 komt de noodzakelijkheid tot uiting bij wet bestaande misbruiken te verhelpen en er andere te voorkomen.

Op 28 Mei verscheen in den Moniteur de wet van 26 Mei, onder de volgende vier artikelen:

"Art. 1.- De ambtenaren en bedienden door den Staat bezoldigd, tot lid van een van beide Kamers benoemd, zijn gehouden, vooraleer den eed af te leggen, te kiezen tusschen het parlementair mandaat en hun ambten of betrekkingen.

Hetzelfde geldt voor elken door het Rijk bezoldigten bedienaar van een eeredienst, de vaste advocaten der openbare besturen, de agenten van den Staatskassier en de regeeringscommissarissen bij de naamlooze vennootschappen.

De eerste paragraaf van dit artikel is niet toepasselijk op de hoofden der ministerieele departementen.

Art. 2.- De leden der Kamers kunnen slechts minstens een jaar na het verstrijken van hun mandaat tot een bezoldigd Staatsambt benoemd worden.

De ambten van minister, van diplomatiek ambtenaar en van gouverneur zijn hiervan uitgezonderd.

Art. 3.- Bij uitbreiding van artikel 40 der provinciewet, mogen niet lid zijn van de provincieraden: de arrondissementscommissarissen, de vrederechters, de leden der rechtbanken van eersten aanleg en hoven van beroep, alsmede de officiers van de parketten bij de hoven en rechtbanken.

De leden van den provincieraad mogen niet, tijdens den duur van hun mandaat, voorgedragen worden als candidaat voor de plaatsen in de rechterlijke orde door den raad waarvan zij lid zijn.

Art. 4.- De bij deze wet bepaalde onvereenigbaarheden zijn niet van toepassing op de leden van een van beide Kamers, voor den duur van hun huidig mandaat."

Gedurende 46 jaar kende onze wetgeving geen enkele wijziging meer inzake parlementaire onvereenigbaarheden.

Op 30 Juni 1894 verscheen in den Moniteur de wet van 28 Juni die de titels IV tot X van het Kieswetboek behelsde. Titel IX behandelde de verkiesbaarheid en de onvereenigbaarheden, het eerste hoofdstuk gaande van art. 228 tot 237 over de verkiesbaarheid, het tweede hoofdstuk betrof de onvereenigbaarheden. Het omvatte de artt. 238 tot 240, waarvan de tekst luidde:

"Art. 238.- De leden van de Kamers kunnen niet terzelfder tijd bezoldigd Rijksambtenaar- of beambte, noch door het Rijk bezoldigd bedienaar van een eeredienst, noch vast advocaat der openbare besturen, noch agent van den Staatskassier, noch Rijkscommissaris bij een naamloze vennootschap zijn.

De onder deze voorwaarden verkozen kandidaten worden eerst tot de eedaflegging toegelaten, nadat zij hun ambt of bediening hebben neêrgelegd.

Voor de ministers wordt uitzondering gemaakt.

Art. 239.- De leden der Kamers kunnen maar minstens één jaar na het verstrijken van hun mandaat tot een bezoldigd Rijksambt benoemd worden.

De ambten van minister, van diplomatiek ambtenaar en van provinciegoeverneur of -griffier zijn hiervan uitgezonderd.

Art. 240.- Ieder lid der Kamers, dat het eereteeken der Leopoldsorde om andere dan militaire redenen aanvaardt, of van den Koning open brieven voor adilverleening ontvangt, dient herkozen."

De artikelen 238 en 239 drukken opnieuw vroegere beginselen uit onder een nauwelijks hernieuwd vorm. Artikel 240 voert een nieuwigheid in.

De wet van 24 October 1921 deed de professoren bij de Rijkshoogescholen het voordeel genieten door art. 238 voorzien ten bate van de ministers, met dit voorbehoud dat bedoelde professoren slechts in de Hooge Vergadering mochten treden en bovendien uitsluitend bij coöptatie. In een zeer volledige uiteenzetting van de wijzigingen die onze kieswetgeving ondergaat, heeft de geachte heer Carton de Tournai verklaard hoe het artikel 238 en volgende die wij aanhaalden het artikel 228 en volgende geworden zijn. (Gedrukte Stukken, Kamer, nr 211, blz. 5).

Laten wij voor memorie in herinnering brengen dat reeds art. 40 der provinciewet van 30 April 1836 de onvereenigbaarheid bepaalde tusschen de hoedanigheid van lid van de Kamer der Volksvertegenwoordigers of van den Senaat en die van provinciaal raadslid.

Op 18 October 1903 hebben wij de wet op het beheer van Belgisch Congo (Moniteur 19-20 October).

Ziehier art. 32 betreffende de onvereenigbaarheden:

"Art. 32.- De leden van de Wetgevende Kamers mogen niet te gelijker tijd zijn bezoldigd ambtenaar, bezoldigd beambte of aangesteld advocaat van het koloniaal bestuur.

Te rekenen van het afkondigen van deze wet, mag geen lid van ééne van de beide Wetgevende Kamers worden benoemd, of, indien hij thans soortgelijke betrekking waarneemt, bij het eindigen daarvan, worden

herbenoemd tot afgevaardigde van de regeering, tot beheerder of commissaris in vennootschappen of aandeelen die, in het Belgische Congoland, bedrijven ondernemen waarbij winst wordt beoogd, indien die betrekking op eenige wijze wordt vergolden en indien de Staat aandeelhouder van de vennootschap is.

Dit laatste verbod is insgelijks van toepassing op de leden van den kolonialen raad, op den gouverneur-generaal, op de onder-gouverneurs-generaal, op de magistraten en op de ambtenaren die in dienst van het koloniaal bestuur zijn.

De kandidaten voor de Kamers, die worden verkozen alhoewel zij eene betrekking waarnemen welke aan de voorgaande verbodsbepalingen onderhevig is, worden tot den eed eerst toegelaten nadat zij die betrekking hebben neergelagd.

De leden van de Kamers mogen niet tot de ambten en betrekkingen, in lid 1 en 2 bedoeld, worden benoemd, zoolang niet ten minste één jaar is verlopen sedert dat hun mandaat ophield. Deze termijn behoeft niet te worden in acht genomen bij de benoeming tot het ambt van gouverneur-generaal of onder-gouverneur-generaal der kolonie."

Het is de eerste maal dat een uitdrukkelijke tekst de beheerders en commissarissen van vennootschappen op aandelen bedoelde en de parlementsleden verbodt die posten na te streven in bepaalde gevallen.

Wij oordeelen het doelmatig, zooals de heer Carton de Tournai het voor vijf jaar deed, nog te wijzen op de andere wetten en besluiten betreffende de parlementaire onvereinigbaarheden

Hier volgen zij naar tijdsorde:

a) wet van 23 Juli 1926 tot oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen.

Deze wet wijdt twee artikels aan het thans behandelde vraagstuk en wel de volgende:

"Art. 7.- ...De functie van lid van den raad van beheer is onvereinbaar met die van minister en van lid van de Wetgevende Kamers. Die onvereinbaarheid blijft bestaan gedurende twee jaar na het verstrijken van hun openbaar ambt of hun openbaar mandaat.

Art. 8.- ... De bij artikel 7 voorziene onvereinbaarheid geldt insgelijks voor de leden van het college van commissarissen."

b) koninklijk besluit van 25 October 1926 waarbij de duur van de Nationale Bank van België verlengd wordt, en waaruit wij de artt. 20, 21 en 22 overnemen:

"Art. 20.- De gouverneur wordt benoemd door den Koning voor vijf jaar. Een lid der Wetgevende Kamers mag niet het ambt van gouverneur vervullen.

Art. 21.- De leden van de Wetgevende Kamers mogen niet het ambt van bestuurder, regent of censor vervullen.

De kandidaten voor de Kamers, die verkozen worden wanneer zij nog ambten vervullen onderhevig aan de voorgaande verbodsbepaling, worden slechts tot de eedaflegging toegelaten na van die ambten te hebben afgezien.

Art. 22.- De gouverneur en de bestuurders mogen geen lid zijn van den beheerraad of het college van commissarissen van om 't even welke handels- of nijverheidszaak, met uitzondering van de emissiebank der kolonie."

c) koninklijk besluit van 22 December 1926 tot aanvulling van dat van 25 October door een enkel artikel, luidende:

"Art. 21 van ons Besluit van 25 October 1926 wordt aangevuld door de volgende bepaling, die het derde lid er van zal uitmaken:

"Evenwel zijn de leden van de Wetgevende Kamers, die een mandaat van bestuurder of van censor op 25 October 1926 vervulden, aan de bij het eerste lid voorziene verbodsbepalingen niet onderworpen zoolang het op dien zelfden datum loopend wetgevend mandaat duurt."

Alzoo komen wij tot de wet van 6 Augustus 1931 die wij, wegens haar belang, meenen volledig te moeten overnemen.

Ten slotte was er op 13 Juni 1935 het koninklijk besluit houdende instelling van een herdisconteering- en waarborginstituut (art. 8), en, op 7 Januari 1936, het koninklijk besluit tot inrichting van een Centraal Bureau voor hypothecair krediet (art. 15). Zichier de wet van 1931:

"Art. 1.- De leden van de Wetgevende Kamers kunnen niet terzelfder tijd zijn: ambtenaar of bezoldigd beambte van den Staat, door den Staat bezoldigd bedienaar van een der erediensten, vast advocaat der openbare besturen, agent van den Staatskassier of regeeringscommissaris bij de naamloze vennootschappen.

Zij mogen niet pleiten of eender welke betwiste zaak volgen in het belang van den Staat, noch den Staat in dergelijke zaak van advies of raadpleging dienen, tenzij kosteloos.

Zij mogen minister zijn en gewoon of buitengewoon professor aan de Staatsuniversiteiten.

De onder de bij de eerste alinea gestelde voorwaarden verkozen kandidaten worden eerst tot de eedaflegging toegelaten, nadat zij hun ambt of bediening hebben neêrgelegd.

Art. 2.- Geen ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, geen leden of gewezen leden der Wetgevende Kamers mogen in de akten of bekendmakingen in verband met de vennootschappen met winstgevend doel, melding maken van voornoemden titel.

Art. 3.- Worden gestraft met een geldboete van 50 frank tot 10.000 frank, de notarissen, griffiers en alle andere ministerieele ambtenaren, evenals de uitgevers die eene akte opgemaakt in strijd met vorenvermelde bepalingen, zullen hebben opgesteld, overgeschreven of bekendgemaakt.

Worden met dezelfde straffen gestraft, de drukkers welke van de onder artikel 2 gestelde hoedanigheden mochten melding hebben gemaakt in reclamen, prospectussen of mededeelingen betreffende vennootschappen met winstgevend doel.

Art. 4.- Geen enkel gewezen minister mag, eender in welke hoedanigheid, aan het beheer van of aan het toezicht over een vennootschap die door zijn tusschenkomst concessiehoudster van den Staat werd verklaard, tijdens zijn ministerschap, verbonden worden, tenzij vijf jaar na uit zijn ambt te zijn getreden.

Elke overtreding van dit verbod wordt gestraft met een geldboete van 1.000 tot 10.000 frank.

Art. 5.- De leden der Kamers kunnen slechts minstens een jaar na het verstrijken van hun mandaat tot een bezoldigd Staatsambt benoemd worden.

De ambten van minister, van diplomatiek ambtenaar en van provinciegouverneur of van provinciegriffier zijn hiervan uitgezonderd.

Er wordt eveneens uitzondering gemaakt voor het ambt van gewoon of buitengewoon professor aan de Staatsuniversiteiten.

Art. 6.- De voorgaande artikelen zijn niet toepasselijk op de kolonie.

Art. 7.- Ieder lid van de Kamers dat het eereteeken van een nationale orde om andere dan militaire redenen aanvaardt, of van den Koning open brieven voor adélverleening ontvangt, houdt onmiddellijk op zitting te hebben en aanvaardt eerst weder zijn waardigheid na opnieuw gekozen te zijn.

Art. 8.- Boek I van het Strafwetboek, de artikelen 66, 67, 69 § 2, en 85 niet uitgezonderd, is toepasselijk op de overtredingen bepaald bij de tegenwoordige wet.

Art. 9.- De artikelen 228, 229 en 230 van het Kieswetboek, herzien bij de wet van 11 Augustus 1928 en samengeordend bij koninklijk besluit van 12 Augustus 1928, zijn ingetrokken."

x

x

x

Deze wet door de Kamer met een groote meerderheid gestemd op 20 Mei (140 tegen 2 stemmen en 17 onthoudingen) en door den Senaat op 17 Juli met 91 stemmen tegen één en één onthouding, onderscheidt zich van de vroegere wettelijke bepalingen door het feit dat men er een nieuwe bezorgdheid van den wetgever ziet in opdagen.

Tot dusver waren alle maatregelen uitsluitend genomen om te beletten dat de uitvoerende macht zou kunnen tellen op de niet belanglooze toegewendheid van sommige leden van het Parlement. De volledige onafhankelijkheid van dit laatste: ziedaar uitsluitend wat de auteurs der onderscheiden aangehaalde wetsbepalingen wilden verzekeren.

Gewis vindt men die gedachte nog weer in de wet van 5 Augustus 1931, doch men mag zeggen dat zij zich eenigszins verdoezelt voor een andere bezorgdheid en wel deze: het verschachten van invloed te beletten en verlokkingen te voorkomen waaraan weinig kiesche parlamentsleden, geneigd het openbaar van hun eigen belang afhankelijk te maken, zouden kunnen bloot staan.

De grondwetgever van 1831, wij zegden het reeds, ware opgesprongen onder de beleediging indien een der opstellers onzer landskeure dergelijke vrees hat geuit. Dient men daaruit te besluiten dat de vooruitgang niet zoo algemeen is als beweerd wordt en dat hij in sommige opzichten wordt tegengehouden door de hebzucht der menschen? De vaststelling ware ontmoedigend, doch zonder toe te geven aan overdreven pessimisme, moet men toch erkennen dat de wetgever geneigd was het aan te nemen en wij verwedden dat bij degenen die voor de wet stemden velen het deden met beklemd hart. Is het om hun bitterheid wat te verzachten dat de toenmalige verslaggever, de h. Carton de Tournai, bij voorbaat zijn verslag besloot met deze woorden:

"En verder, is er een overweging waarop wij ons verhaasten den nadruk te leggen en die heel het debat moet beheerschen: de verdenking die men zou doen wegen op welke reeks ook van onze parlementsleden, zou een beleediging en een onrechtvaardigheid zijn. Al de landen die ons omringen hebben herhaalde parlementaire schandalen gekend: in dit eeuwfeestjaar verheugen wij er ons ten meeste over te mogen vaststellen dat nooit, gedurende deze honderd jaar, de eerlijkheid der leden van het Belgisch parlement in opspraak is gekomen.

"De bepalingen van het wetsvoorstel gingen veel verder dan wat men in om het even welke vreemde wetgeving vond. Zij hadden echter zoover niet mogen gaan om wille van de tradities van kieschheid bij ons in eere.

"Indien, eenerzijds, uw middenafdeeling er bijzonder zorg voor gedragen heeft in haar besluiten in geen overdrijvingen te vervallen, welke ten slotte, bij ons en in het buitenland, ongewettigden twijfel zou kunnen doen ontstaan, en die in de kaart zouden spelen van de vijanden van het regime, heeft zij anderzijds, met de indieners van het wetsvoorstel den vasten wil van het Belgisch Parlement te kennen willen geven vóór alles zijn gemeenschappelijk bezit van eer en eerlijkheid te willen vrijwaren."

En nochtans, deze "wetgeving die veel verder ging dan wat men in om het even welke vreemde wetgeving vond" wordt zij niet opnieuw op het getouw gezet, niet om ze te verzachten, doch om er de verbodsbepalingen van te verscherpen.

Wij zijn er diep bedroefd over, want indien men een wet maakt in dien zin, dan is het niet om denkbeeldige kwalen te genezen, doch omdat ziekte-teekens het bestaan onthullen van een zekere smet wier veralgemeening de gewichtigste gevolgen zou hebben.

Vergissingen werden begaan. Er deden zich betreurenswaardige tekortkomingen voor, onverschoonbare zwakheden, uitzonderlijk zwaarwichtige fouten werden bedreven. Het niet erkennen ware kinderachtig, het ontkennen ware als een medeplichtigheid die ten volle een regime zou in discrediet brengen dat wij kost wat kost moeten herstellen, omdat de vervanging ervan niet zou gaan zonder erge verstoringen die zouden kunnen noodlottig zijn voor het land. Doch het gaat met de regimes zooals met de individuen: men bemint hen verkeerd indien men overdreven welwillend is. Men moet het kwaad dat hen bedreigt durven onder oogen zien en indien het zich veropenbaart, moet men den beslist wil hebben het te genezen, hoe bitter het geneesmiddel ook zijn moge.

De openbare meening eischt trouwens dat wij krachtdadige maatregelen zouden nemen om de herhaling te voorkomen van vroegere dwalingen; doch zoo het Parlement uit zwakheid heeft gezondigd door ze tot nu toe te gedogen, dan zou het zich aan andere zwakheden bezondigen door op onbezonnen wijze toe te geven aan sommige onredelijke eischen van die openbare meening, welke soms verkeerd ingelicht en, in al de landen van de wereld, geneigd is eerder de neigingen van haar hart dan de wetten der rede te volgen.

Beweren dat men de heerschappij van de deugd gaat invoeren, dat is rap gezegd, doch als het er op aan komt tot de verwezenlijking over te gaan, dan stelt men vast dat zij niet uitgevaardigd wordt en dat het oneindig moeilijk is strakke regelen voor te schrijven die er het gezag van zouden instellen.

Thans schijnt men a priori al de politieke personen die zich met private ondernemingen bezig houden te beschouwen als klaploopers, die men zoo spoedig mogelijk van het Parlement dient te verwijderen.

Wij moeten evenwel omzichtig te werk gaan want het ware hoogst betreurenswaardig een misbruik af te schaffen om het door een ander te vervangen.

Op 12 Maart 1935 had een onzer oud collegas de h. Wauters, waar hij de regeering interpelleerde over "het samenheulen van politiek en financie", de verdienste het vraagstuk zeer juist te stellen.

"Er bevinden zich hier, zegde hij, mannen die uit de banken gekomen zijn, uit de grootnijverheid, uit de financie, uit private ondernemingen en het is billijk dat zij onder ons zetelen, niemand betwist dat recht en ik wensch dat zij nog talrijker zouden zijn... Doch er is een categorie die de afkeuring bij de openbare meening uitlokt: het zijn degenen die in het Parlement komen om in beheerraden plaats te nemen. Dat is een andere zaak." (Parl. Handel. Senaat, blz 250).

Zulks was de, onzes inziens volkomen juiste meening van een der meest gezaghebbende en geëerbiedigde mandatarissen van de socialistische partij.

Den volgenden dag was uw verslaggever zeer gelukkig zich ten volle met hem t' akkoord te verklaren en indien hij zich gemachtigd oordeelt zijn eigen woorden te herhalen, dan is het omdat zij slechts de meening vertolken van de gevoelens van de beide andere Senaatsgroepen, waarvan sommige leden een dagorde hadden tegengeteekend waarbij uit de interpellatie van den h. Wauters de gepaste besluiten werden getrokken.

Zich hier die woorden: "Onze geachte collega verdient onze gelukwensen voor die woorden vol gezond verstand. Met hem, ben ik van meening dat zij die, in het beleid van hun zaken, blijk hebben gegeven van een bijzondere bevoegdheid, de gemeenschap dienst bewijzen wanneer zij een parlementair mandaat aanvaarden. Met hem keur ik ten strengste degenen af die, terwijl zij, vóór hun intrede in het Parlement, nooit deel hadden aan het beheer van financieele, handels- of nijverheidsmaatschappijen, thans mandaten van beheerder van vennootschappen aanvaarden op grond van invloeden waarover zij zouden kunnen beschikken in het beleid van 's lands belangen. (Parl. Hand. Senaat, blz. 271).

De geachte heer Wauters sloot zich aan bij onze dagorde, luidende als volgt:

" De Senaat,

de interpellatie over de samenheuling van politiek en financie gehoord, drukt den wensch uit dat spoedige en doeltreffende maatregelen genomen worden om een einde te maken aan alle samenheuling tusschen private belangen en de openbare ambten eenerzijds, en de politieke mandaten, anderzijds."

Deze dagorde, door de regeering aangenomen, droeg de handteekening van de hh. Ingenbleek, Armand Huysmans, Moyersoën, Van Overbergh, Pater Rutten en van uw verslaggever.

Zij werd eenparig aangenomen op 29 Maart 1935 (Parl. Hand. Senaat, blz. 325).

Elkeen scheen het dus eens te zijn over de beginselen.

Wij zeggen met opzet "scheen" want de eenparigheid van het genomen besluit blijkt mij achterna zonderling ontmoedigend, daar de gebeurtenissen bewezen hebben dat bij de leden der Hoge Vergadering die de dagorde hebben goedgekeurd, sommigen op zijn minst genomen hun stemming met een innerlijk voorbehoud hadden doen gepaard gaan.

De openbare meening kan geen genoegen meer nemen met platonische be-
toogingen en verdachte verklaringen van eerbaarheid.

Zij vergt een wetgeving die den terugkeer belet van de misbruiken
die wij hebben betreurd.

Wij geven haar gelijk.

Blijft te weten hoe wij het moeten aan boord leggen.

x

x

x

Het huidig ontwerp bedraagt een reeks bepalingen gerangschikt onder
de rubriek art. 1, waarvan de meeste met enkele kleine wijzigingen schij-
nen aangenomen te moeten worden.

Daarbij is er een overgangsbepaling in artikel 2 vervat.

Wij meenen ze niet te kunnen aannemen, want zij schijnt onbetwist
in te druischen tegen art. 36 onzer Grondwet.

x

x

x

Zooals de wet van 1931, bedoelt het ontwerp twee reeksen van perso-
nen: de advocaten en de beheerders van maatschappijen.

De advocaten die voor den Staat pleiten.

Het verbod voor de Parlementsleden van de balie tenzij kosteloos
voor den Staat te pleiten, stond reeds in art. 1, § 2 der wet van 1931.
De geachte h. Carton stelde destijds vast dat dit voorstel toch "wat ver-
wondering had gebaard". "Men zou immers, zegde hij, naar men meent, aan
een parlementair die tevens advocaat is de eer mogen aandoen te denken,
dat de voldoening welke hij krijgt door te mogen optreden als verdediger,
geene reden moet zijn om zijne overtuiging te verraden." Dit weerlegde
de opwerping die er in lag te zeggen dat de advocaat, ruim betaald om de
belangen van den Staat te verdedigen, bloot zou staan wat van zijn onaf-
hankelijkheid te verliezen tegenover ministers die beroep hadden gedaan
op zijn rechterlijke bevoegdheid en zijn welsprekendheid.

Wij meenen evenwel dat het verbod gegrond is.

De onafhankelijkheid van den parlementair en die van den advocaat
moeten volledig zijn.

Niet meer dan de eerste, mag de laatste verdacht worden. Waar uw verslag-
gever, zooals de h. Carton, de eer heeft tot de balie te behooren, te ge-
lijker tijd als tot het Parlement, is het vooral als lid der balie dat hij
dit verbod goedkeurt.

De onafhankelijkheid van den politieker is bij vele parlementairen
soms maar een bedrog indien hij niet den moed heeft zich te onttrekken aan
den invloed van klieken en clubjes. Die van den advocaat gedooft geen enkele
beperking. Geen enkele verdenking mag er zelfs rond zweven. Elke maatregel
bedoelt om er het ontstaan van te beletten zal onze instemming genieten.

De geachte h. Carton had trouwens de zijne toegezegd om dezelfde re-
denen.

Op dit oogenblik moeten wij ons natuurlijk plaatsen op zuiver parle-
mentair gebied en afzien van de beroepszijde van het vraagstuk; doch zelfs
op dat gebied zien wij geen enkele reden om den regel in 1931 voorgeschreven,
te wijzigen.

De advocaten die tegen den Staat pleiten.

In het huidig ontwerp is er geen spraak meer van, doch het is waar-
schijnlijk dat de kwestie opnieuw zal rijzen zooals in 1931.

Zij komt ons uiterst kiesch voor en heeft twee zijden.

De eerste werd volkomen omschreven in het verslag van den geachten h. Carton, waaraan wij verplicht zijn zeer dikwijls te verwijzen, doch hij schijnt de tweede zijde verwaarloosd te hebben.

Ziehier hoe de verslaggever van 1931 de eerste reden ten bate van het verbod uiteenzet:

"Men vreest dat een advocaat, lid van het Parlement, gekozen worde door een pleiter, met de overtuiging dat hij gemakkelijker van den minister een oplossing zal kunnen bekomen die hij wanhoopte langs rechterlijken weg te bereiken."

En de geachte h. Carton antwoordde op dit bezwaar:

"Het spreekt van zelf dat het parlamentslid, die tot de balie behoort, iedere verwarring moet vermijden tusschen de uitoefening van zijn mandaat en de uitoefening van zijn beroep, en dat hij het eene niet in dienst van het andere moet stellen. Het vraagstuk is echter te weten of het nuttig en mogelijk is dezen moreelen regel om te zetten in een algemeen verbod om op te treden in een geding tegen den Staat.

"De bedenkingen die hierbij oprijzen schijnen weinig gegrond. Inderdaad, de begunstigende beslissing die men verwacht zal niet van den minister alleen afhangen: het is het Bestuur, vertegenwoordigd door zijn talrijke diensten, dat de oplossing zal bestudeeren en **het is** de minister die de beslissing zal nemen.

"De regeling op dit gebied heeft dikwijls geen anderen uitslag dan deze: zij krenkt de goeden, zonder de handelingen van de slechten te belemmeren; niets zou een weinig gewetensvol parlamentslid verhinderen, indien er zulke bestaan, gebruik te maken van de gemakken der samenwerking, om als officieuze verdediger van zijn cliënt op te treden, zonder voor hem als advocaat te staan; men kan iemand verhinderen advocaat te zijn, men kan hem niet verhinderen oneerlijk te zijn."

"De verdenking die het gevolg zou zijn van de voorgestelde bepaling, zou afbreuk doen aan de waardigheid van een korps dat bijzondere waarborgen biedt wat de netheid betreft: zij zou gebeurlijk een advocaat belemmeren in het vervullen van een plicht; de middenafdeeling heeft dan ook de meening aangenomen van een harer leden die in het Parlement en bij de balie een verdiend aanzien geniet; dit lid zei het volgende: "Ik zou liever aan mijn mandaat verzaken dan het verbod te moeten aannemen eene onrechtvaardigheid te bestrijden, om de eenige reden dat zij door den Staat zelf zou begaan zijn."

"De middenafdeeling heeft eenparig verklaard niet te kunnen aannemen dat men de advocaten zou ontzeggen tegen den Staat te pleiten."

x

x

x

Er is echter een ander uitzicht van de kwestie; er werd op gewezen door den h. Wauters bij de bespreking van zijn interpellatie over het samenheulen van politiek en finacie.

Ziehier hoe het geachte lid zich uitdrukte: "Ik vraag mij af in welke mate een parlamentslid, advocaat, tegen den Staat kan pleiten, De politiek, dat is het algemeen belang; het komt mij voor dat een advocaat die tegen den Staat pleit, tegen het algemeen belang pleit." (Parl. Hand. Senaat, blz. 250, vergadering van 12 Maart 1935).

Het ware misschien juister geweest te zeggen dat de advocaat, parlamentslid, die belangen verdedigt die strijdig zijn met die van den Staat, zich in een kieschen toestand bevindt. Als lid van de balie moet hij zijn kennis en zijn toewijding ten dienste stellen van de zaak die hem werd toevertrouwd, doch als parlamentslid heeft hij de even strenge verplichting de belangen van den Staat te vrijwaren.

Het is gemakkelijk te zeggen: "Ik zou liever aan mijn mandaat ver-
zaken dan het verbod aan te moeten nemen eene onrechtvaardigheid te
bestrijden, om de eenige reden dat zij door den Staat zelf zou begaan
zijn."

Niet wetend wie dien volzin heeft uitgesproken, door den h. Carton
overgenomen, is het ons des te gemakkelijker te verklaren dat hij ons
geenszins overtuigt.

Het is uiterst onwaarschijnlijk dat alleen de advocaat belast met
het herstellen van die onrechtvaardigheid bekwaam zij dat doel te berei-
ken; derhalve staat het hem altijd vrij aan een confrater de verdienste
van die loffelijke daad over te laten. Indien hij om bijzondere redenen
volstrekt die taak zelf wil vervullen, dan toont hij zelf het middel aan
om zijn geweten vrij te maken, namelijk door afstand te doen van zijn
mandaat.

Brengen wij in herinnering dat art. 68 der gemeentewet van 30 November
1836 uitdrukkelijk zegt:

"Het is elk lid van den Raadverboden

.....

"3° werkzaam te zijn als advocaat, pleitbezorger, notaris of zaak-
waarnemer in de gedingen, tegen de gemeente ingesteld. Het is hem, in de-
zelfde hoedanigheid, verboden voor de gemeente te pleiten, raad te geven
of op te treden in eenige betwiste zaak, tenzij hij het kosteloos doet."

De wet van 30 Juni 1842 heeft dat verbod tot den burgemeester uit-
gebreid.

Men zou zeer redematig kunnen beweren dat wat verboden is aan de
gemeenteraadsleden tegenover de gemeente, het moet zijn voor het parle-
mentslid tegenover den Staat. Er ligt evenwel een gevaar in op dergelijk
gebied te absolute teksten te willen aannemen.

In een strafzaak bekomt een advocaat de vrijspraak van zijn klient,
geen geldboete wordt opgelegd. Zou men redelijkerwijze kunnen beweren dat
de Staat, wien deze geldboete ten goede ware gekomen, uit dien hoofde
benadeeld werd?

Moest men zich aan al te strenge teksten houden dan zou men op deze
vraag bevestigend moeten antwoorden.

Niemand evenwel zal vreemd vinden dat een advocaat, parlamentslid,
voor een boetstraffelijke rechtbank of voor een hof van Assisen pleit.

Men moet echter rekening houden met het feit dat meer en meer de straf-
rechtbanken kennis moeten nemen van vorderingen en van gemengden aard; als
daar zijn die ingesteld door het departement van Financiën wegens de over-
treiding der alcoholwet.

De delinquent loopt gevaar tot vier maanden gevangenisstraf te worden
veroordeeld (dat is het voorzien minimum) en tot betaling van soms aan-
zienlijke geldboeten.

Moet in dergelijk geval de advocaat parlamentslid zich terugtrekken?

Tegenover vorderingen waarbij de beteugeling het haalt op het burgerlijk
karakter, zooals die b.v. waarin de delinquent vier maanden gevangenisstraf
en ten hoogste 1.000 frank geldboete kan oploopen, staan er andere waarbij
het fiscale het haalt op de beteugeling; zoo b.v. het geval dat de beklaagde
slechts vier maanden gevangenisstraf kan oploopen, doch bovendien een geld-
boete van 200.000 frank. Doch zelfs in dit geval weet de advocaat, die wat
kennis van zaken heeft, dat men zich niet moet laten afschrikken door deze
cijfers en dat negenmaal op tien het conflict uitloopt op een dading,
waarbij de minister nooit optreedt.

Wij achten dat de advocaat elk hem voorgelegd geval moet onder-
zoeken. Er zijn waarvoor hij zonder bezwaar kan pleiten, andere waarbij
hij beter zou doen met zich te wraken. Dat is de zaak van zijn geweten.

In dit geval strakke regelen te willen voorschrijven, drastische verbodsbepalingen te voorzien lijkt ons gevaarlijk. Derhalve zijn wij de meening toegedaan van degenen die in 1931 deze ontzeggingen hebben van de hand gewezen.

Dit gezegd zijnde, voegen wij daaraan gaarne toe dat wij algemeen van meening zijn dat een advocaat-parlementslid zich moet ontzeggen tegen den Staat te pleiten, en dat zoo deze houding hem enkel door zijn geweten moet worden voorgeschreven, het wenschelijk ware dat hij in netelige gevallen niet persoonlijk voor de rechtbank zou verschijnen.

x

x

x

De adviseerende advocaten.

Voor het eerst komt het woord adviseerend advocaat voor in een tekst over parlementaire onvereinigbaarheden (art. 1, II.)

Het komt er op aan te weten wat men daardoor verstaat.

Wij meenen dat hier de advocaten worden bedoeld die tegen vaste bezoldiging sommige vennootschappen bestendig van advies dienen.

Wij zijn gekant tegen deze opvatting van beroepsplicht van den advocaat, daar deze volstrekt zelfstandig tegenover zijn klanten moet staan en dat zijn zelfstandigheid gedeeltelijk wordt vervreemd door een vaste bezoldiging te trekken, waarvoor hij gehouden is op te treden in al de geschillen van de vennootschap. Vaste bezoldiging is bovendien door de tradities der Orde verboden.

De regel is evenwel niet zoo strak als men wenschen zou. Het is best begrijpelijk dat de wetgever een toestand hebbe voorzien, die werkelijk bestaat, al wordt hij door de bij de balie geldende beginselen afgekeurd. De wet behoudt echter het stilzwijgen over de raadplegingen die toevallig door een advocaat-parlementslid mochten worden gehouden en voor elk waarvan hij eereloon zou vorderen.

Het is duidelijk dat zoo het verbod niet volstrekt is, de wet allicht zal worden ontdoken.

Toch dient men het te zeggen.

x x

x

x

De Beheerders van Vennootschappen.

Het wetsontwerp verdeelt hen in twee categorieën.

Artikel 1, II bedoelt hen die beheerder zijn in "de vennootschappen, ondernemingen en instellingen, die onder toezicht van den Staat of van de kolonie staan, onder hun waarborg werken of die, ten specialen titel, waarborgen, toelagen of andere gelijkwaardige voordeelen, van Staatswege of vanwege de kolonie verzekerd, genieten."

Artikel 7, II slaat op de beheerders van vennootschappen met winstbejag, voor zoover zij niet bij II van artikel 1 bedoeld zijn.

Voor de eersten is er maar een middel om tot de eedaflegging te worden toegelaten en dat is eerst "hun onvereinigbare functies of bedieningen neer te leggen" (art. 1, III, lid 1).

Lid 2 voegt daaraan toe dat "ieder lid van de Kamers dat tot een van deze functies of bedieningen wordt benoemd en dat ze aanvaardt, ophoudt, door het feit zelf dat hij die aanvaardt, tot de Wetgevende Kamers te behooren".

Voor de tweeden, zoo de sanctie dezelfde is als die voorzien bij art. 1, III, lid 2, is er een verzachting onder vorm van lid 2 van art. 7 II; "De Kamer der Volksvertegenwoordigers en de Senaat, of, indien het

reglement van de vergadering zulks toelaat, hun bureau kunnen, in de gevallen die een afwijking van de vorige alinea rechtvaardigen, hun leden van de toepassing van die bepaling ontheffen"; wat erop neerkomt te zeggen dat voor de eerste categorie beheerders de onvereenigbaarheid radikaal is doch voor de tweede slechts betrekkelijk.

x

x

x

Wij hervatten het onderzoek van de artikelen waarnaar wij verwezen. Wat verstaat men onder "vennootschappen, ondernemingen en instellingen onder toezicht van den Staat"?

Feitelijk staan al de vennootschappen op een of andere manier thans onder toezicht van den Staat. Het is evenwel duidelijk dat de ons voorgelegde tekst niet op alle slaat.

Ingevolge een vraag op 5 Augustus gesteld tot verschillende ministerieele departementen, heeft de Eerste Minister ons op 28 Augustus de volledige lijst overgemaakt vande vennootschappen waarop de bij art. 1, II voorziene onvereenigbaarheid van toepassing was.

De bewoordingen van het wetsontwerp zijn toch algemeen en dat verontrust ons een beetje.

Zij sloegen op elke zaak door den Staat gesteund, zelfs wanneer deze steun slechts moet dienen om de werkloosheid te bestrijden of om aan Belgische bedrijven bestellingen te bezorgen.

En wat te beslissen wanneer men staat tegenover bedrijven die belangrijke voordeelen genieten krachtens wetten of besluiten-wet met protectionnistische doeleinden?

De invoervergunningen voor steenkolen in België gaan onderworpen worden aan een recht van 18 frank per ton voor de bedrijfskolen en van 23 voor de huiskolen. Dit recht wordt vervolgens verdeeld over de steenkolenbedrijven om hen toe te laten winst te maken en het hoofd te bieden aan de concurrentie bij den uitvoer.

Dat vertegenwoordigt miljoenen! W Mag een bestuurder of een beheerder van een kolenmijn nog lid van het Parlement zijn?

Boter mag slechts worden ingevoerd mits een vergunning, waarop een hoog recht wordt geheven. De suikernijverheid zou evenmin kunnen leven zonder de rechten die haar beschermen. Sluit deze bescherming den toegang tot Senaat en Kamer af voor pachters en boeren die beeten planten?

De koopvaardij wordt thans door de regeering geldelijk gesteund om in leven te kunnen blijven en in tijd van vrede en oorlog België te kunnen bevoorraden.

Zonder deze toelagen staat het vast dat deze vloot sedert lang zou zijn opgelegd, wat voor het land met de ernstigste gevolgen zou gepaard gaan.

Onlangs werd meer dan de helft der toelage opgeslorpt door loonsverhoogingen verleend aan officieren en matrozen die daarvan dus de eerste begunstigden waaren. Moet men daaruit afleiden dat een officier van onze koopvaardijvloot geen lid van een onzer Kamers zou mogen worden?

Wetend dat de scheepsbouw oneindig duurder in België dan in het buitenland, verleent de regeering voordeelen aan de reeders, die aan de scheepsbouwers op stuk van zaken ten goede komen. Mogen deze laatsten om geen parlementair mandaat dingen?

De metaalfabrieken werden aangezet zich derwijze in te richten dat zij desnoods granaten en oorlogsmaterieel zouden kunnen vervaardigen. Aan sommige fabrieken werden bestellingen gedaan mits zij filialen in het binnenland zouden oprichten, die voor een onverhoedschen aanval niet zouden moeten beducht zijn. Zal geen enkel beheerder dezer fabrieken in het

Parlement mogen zitting hebben ?

Dergelijke vragen zou men in het oneindige kunnen vermenigvuldigen. Derhalve hebben wij de opstellers van het wetsontwerp verzocht hun bedoeling nader toe te lichten.

In de bijlage kan men de opsomming vinden van de vennootschappen die, naar de inlichtingen ons door den Eersten Minister verstrekt, onder toepassing van de wet zouden vallen. Men zal vaststellen dat er in het totaal 399 vennootschappen zijn verdeeld als volgt:

I.-	Ministerie van Economische Zaken.	6
II.-	" " Landbouw	133
III.-	" " Koloniën	113
IV.-	" " Financiën	60
V.-	" " Openbaar Onderwijs	3
VI.-	" " Binnenlandsche Zaken	37
VII.-	" " P.T.T.	2
VIII.-	" " Volksgezondheid.	17
IX.-	" " Verkeerswezen.	18
X.-	" " Arbeid en Sociale Voorzorg	8
XI.-	" " Openbare Werken en Werkverschaffing.	2

"Alleen, schrijft de heer van Zoeland, de Ministeries van Landsverdediging en van Justitie kunnen geen enkel organisme vermelden."

X

X

X

Deze lijst, die wij danken aan de bereidwilligheid van den Eersten Minister, is dus beperkend. Het is trouwens volstrekt noodzakelijk dat dit zoo zij, want zooniet ware de toepassing van de wet moeilijk geworden en hadden talrijke incidenten zich voorgedaan.

Het ware evenwel nuttig dat, bij de behandeling van het wetsontwerp, de regeering duidelijk zou aangeven welke regelen zij gevolgd heeft bij het opmaken van die lijst. Deze toelichting is onmisbaar voor de vennootschappen die later mochten worden opgericht en die allicht bij de bestaande opsomming zouden worden gevoegd.

De uitdrukkingen "ten specialen titel" en "gelijkwaardige voordeelen" vergen nader commentaar en toelichting.

Hoe bezorgd wij ook wezen om een wet te maken waarvan de toepassing gemakkelijk zou zijn, toch zullen in de praktijk zich moeilijkheden voordoen in het tijdperk tusschen de bekendmakingen die de regeering geregeld moet doen van de vennootschappen die zich komen voegen bij die voorkomend op de lijst in de bijlage.

Zou het in die omstandigheden niet passen een tuchtraad in het leven te roepen samengesteld uit leden behoorend tot al de in het Parlement vertegenwoordigde partijen ?

Dit wordt feitelijk voorzien in lid 2 van art. 7, II, voor de vennootschappen met winstbejag die niet bedoeld zijn bij II van art. 1.

De formule "tuchtraad" lijkt ons gelukkiger dan die van "bureau" van Kamer of Senaat, want in dit bureau zijn tal van partijen niet vertegenwoordigd.

X

X

X

Wet art. 7, II betreft, dat de beheerders bedoelt van vennootschappen met winstocmerken die niet vermeld zijn in de lijst door den Eerste Minister opgemaakt, het is onderverdeeld in twee leden: het eene tot bepaling van den regel, het ander dat er de strakheid van verzacht.

Dit tweede lid is volkomen onmisbaar en zou zelfs kunnen gewijzigd worden in den door ons aangeduiden zin. Indien het niet bestond, zou men tegenover ongerijmde toestanden kunnen komen te staan.

Een bepaald parlamentslid zou onverdeeld een zaak bezitten; die zaak zou zijn broodwinning uitmaken. Er zou geen spraak van kunnen zijn hem den toegang tot het Parlement te ontzeggen om de eenige reden dat hij nijveraer of financier van beroep is. Buiten het feit dat het, om de redenen vroeger door den h. Wauters opgegeven, wenschelijk is dat er meer en meer vakkundigen op zakegebied tot het Parlement behooren, op het oogeblik dat dezès bedrijvigheid vooral gevraagd wordt voor het onderzoek van gewichtige economische vraagstukken, ware het in strijd met de Grondwet een aanzienlijke reeks Staatsburgers van een recht te berooven dat betwist wordt noch aan de advocaten, noch aan de notarissen, noch aan de geneesheeren, noch aan de secretarissen van syndicaten.

Veronderstellen wij dat dit parlamentslid, dat tot dusver aan niemand rekenschap moest geven en zijn goed beheerde naar eigen goeddunken, aan zijn zaak den vorm geeft van de naamlooze vennootschap. Hij zou aldus kunnen handelen uit zuivere goedheid om bij voorbeeld personen waarin hij belang stelt toe te laten een beroep te verkrijgen, doch wel verstaan vooral zijn belangen zouden er bij gemoeid zijn en hij zou zich een plaats van beheerder voorbehouden.

Het ware hoogst onredelijk te beweren dat de toegang tot het Parlement hem ontzegd is juist wanneer hij zijn tot dusver absolute macht beperkt. Wij vermoeden dat het dergelijke gevallen zijn die er de regeering toe geleid hebben in lid 2 van art. 7, II een verzachting te brengen tegen den te strengen regel van art. 1.

X

X

X

Men moet zich trouwens niet te zeer laten beïnvloeden door de woorden. Thans, ten gevolge van een campagne die, indien zij ingegeven werd door lofwaardige doeleinden, merkbaar het doel overschreden heeft dat zij wilde bereiken, bestaat de neiging al de beheerders van vennootschappen voor te stellen als oplichters en schuimers van het openbaar spaargeld, en men wenscht de heerschappij der Deugd bij wijze van decreten in te voeren. Ongelukkig zal de oneerlijkheid immer aan de meest draconische reglementering ontsnappen.

Veronderstellen wij een niet zeer gewetensvol parlamentslid - (de feiten hebben bewezen dat deze veronderstelling niet aangehouden) - die, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenpersonen, het grootste deel der aandeelen van een private onderneming zou verworven hebben; hoe zal men het aan boord leggen om hem te beletten gebruik of misbruik te maken van den invloed dien hij zou kunnen hebben ten bate van die onderneming waarvan hij geen beheerder zou zijn?

Indien de overgrootste meerderheid der beheerders van dit land eerlijke lieden zijn, die hun verantwoordelijkheid bewust en begaan zijn met de private belangen die zij moeten verdedigen, toch kunnen er "profiteurs" zijn die zich niet kenbaar maken en die altijd aan de sanctie zullen ontsnappen, wat men ook doen moge.

Dit weze niet gezegd om U uit te noodigen met de armen gekruist te blijven voor een kwaad dat men terecht heeft aangeklaagd en gebrandmerkt, doch omdat gij de geneeskraft niet zoudt overschatten van de middelen die wij nastreven om het te bestrijden.

X

X

X

Het weze ons veroorloofd een laatste opmerking te maken naar aanleiding van art. 7, II. Het ontwerp beperkt er zich toe te zeggen dat de leden van het Parlement die een van voormelde betrekkingen aanvaarden "ophouden tot de Wetgevende Kamers te behoren, doch dat zij bij uitzondering aan die bepaling kunnen ontsnappen krachtens een besluit van het bureau der Kamer waartoe zij behoren".

Meer wordt er niet gezegd. Men zou er dus moeten uit besluiten dat er slechts een middel is voor den parlementair welke een mandaat van beheerder aanneemt, om voort zijn politiek mandaat uit te oefenen, namelijk er zich door zijn collegas te laten toe machtigen. Welnu, in de Memorie van Toelichting (blz. 5, 3^e lid) staat het heel anders:

"Met die verbodsbepaling gaat dezelfde sanctie gepaard als die welke door art. 7 der wet van 6 Augustus 1931 voorzien is. Het parlamentslid dat bedoeld verbod overtreedt houdt onmiddellijk op zitting te hebben en aanvaardt eerst weder zijn functie na opnieuw te zijn verkozen. De volksvertegenwoordiger, de senator, zijn dus niet door een volstreckte onverenigbaarheid getroffen, maar zij moeten in voorkomend geval, herkozen worden. In dit geval is het het kiezerskorps dat door zijn stemming den toestand zal moeten goedkeuren."

Het commentaar is te verkiezen boven den tekst. Het strookt beter bij art. 36 der Grondwet. Om alle dubbelzinnigheid te vermijden zou het derhalve misschien passen bij art. 7, II het laatste voorschrift van art. 7, I over te nemen.

Wat zegt dit artikel ?

"Ieder lid van de Kamers dat het eereteken van een nationale orde hem om andere dan militaire redenen toegekend aanvaardt, of van den Koning een brief van adelom ontvangt, houdt onmiddellijk op zitting te hebben en aanvaardt eerst weder zijn waardigheid na opnieuw te zijn gekozen."

Onderzoeken wij dien tekst van dichter-bij.

In de practijk heeft de toekenning van eeretekens van een nationale orde en van brieven van adelom alleen plaats wanneer de zittingsduur gesloten is en dat het land geroepen is opnieuw zijn mandatarissen te verkiezen.

De grondwetgever van 1831, de wetgever van 1893 hebben gewild dat de kiezer, op de hoogte gebracht van de toekenning dier ondersceidingen, zou kunnen oordeelen of zij geen bezwaar zouden uitmaken tegen de hernieuwing van het mandaat van het parlamentslid waarvan hij tot dusver de verkiezing had verzekerd. Dit jaar verschenen de benoemingen, bevorderingen en de verheffingen tot den adelstand in den Moniteur van 24 Mei, den ochtend zelf van de verkiezing.

Theoretisch werd de wensch van den grondwetgever geëerbiedigd. Er was bekendmaking. Het weze ons echter gegund te gelooven dat de overgrote meerderheid der Belgen, wanneer zij een krant koopen, er geenszins aan denken zich den Moniteur aan te schaffen. Het is waar dat sommige bladen de inlichting hebben overgenomen; doch de laattijdigheid dezer laatste maakt dat de meeste kiezers zich naar de stembus hebben begeven zonder de hulde te kennen die aan sommige candidaten verleend was. Wij verwedden dat die onwetendheid hun kalmte geenszins zal verstoord hebben, daar de toekenning van eeretekens slechts belang heeft - en nog - voor degenen die ze verkrijgen.

Voorheen geschiedde de bekendmaking vroeger. Indien zij thans verdaagd werd, dan is het wellicht om de partijen niet toe te laten er zich op te beroepen voor een of ander candidaat en hem onbestaande verdiensten toe te zwaaien, daar zeer dikwijls zijn ancienniteit en gevestigde gebruiken alleen een benoeming of bevordering verklaren. Wij zijn

van oordeel dat de huidige methode te verkiezen is aan de vroegere; hoe den ook, de bekendmaking door den grondwetgever gewenscht is volkomen denkbeeldig.

Het is echter niet om zulks vast te stellen dat wij de bepalingen van art. 7, I, ontlede.

Dit artikel is moeilijk toe te passen, en alleen in den loop der debatten van 1931, scheen de geachte h. Janson, toenmalige minister van Justitie, er zich om te bekommeren.

Ziehier wat hij zegde in de Kamervergadering van 15 Mei (Parl. Hand. blz. 1604):

"Wij zijn het eens om aan te nemen dat dit art. 6, dat het bestaande art. 230 is, niet overeenkomt met onze huidige wetgeving vermits het verkiezingen geldt onder het meerderheidsregime."

Welnu, art. 7, I is de herhaling van art. 6, waarvan de stemming de overweging van den uitnemenden minister van Justitie had gebillijkt.

x

x

x

Het is onmisbaar dat wij dus art. 7, I zouden aanvullen; zoo niet, wat gaat zich voordoen?

De h. X. moet zich aan herkiezing onderwerpen. Hij kan het stellig alleen doen na zijn mandaat afgezien te hebben, doch in dat geval treedt art. 235, § 2, van het Kieswetboek in voege en het is zijn opvolger die hem vervangt zonder dat het noodig is tot een nieuwe kiesraadpleging over te gaan.

De ons voorgelegde tekst, die slechts weinig veranderde sedert 1831, steunt op de britsche wetgeving; doch Engeland leeft onder het stelsel der stemming onder een enkelen naam. De candidaat met de meeste stemmen is dus verkozen. Zelfs de betrekkelijke meerderheid volstaat, hetgeen de herstemming vermijdt.

Tot 1900 bestond in België de meerderheidsstemming zooals in Groot-Brittannië, met dit verschil dat wij de lijststemming hadden aangenomen en dat de herstemming de twee partijen in het strijdveld liet welke de meeste stemmen hadden verkregen, indien de eene noch de andere de volstrekte meerderheid had verkregen bij de eerste raadpleging.

Indien een parlementair in het Parlement zetelde, dan was het omdat een meerderheid van kiezers er hem had heengezonden. Hij moest derhalve die meerderheid kunnen weervinden, en de noodzakelijkheid van een gedeeltelijke verkiezing zou hem slechts den last kunnen opgelegd hebben van een kiescampagne voor het normaal vervrijen van zijn mandaat.

In een land zooals België, waar de meeningsstroomingen niet de wijdde hadden van die welke in Engeland Whigs en Tories deden afwisselen door de verplaatsing van massale stemaantallen, was het risico van niet-herkiezing gering.

Thans zou het parlementslid dat zich aan herkiezing zou moeten onderwerpen tot een minderheidspartij kunnen behooren. Hij zou zijn zetel dus slechts te danken hebben aan de E.V. Hoe zou hij in die voorwaarden opnieuw in het Parlement kunnen treden bij wijze van een verkiezing die slechts over een enkelen zetel gaat.

Om de E.V. niet verkeerd te doen uitloopen, heeft het Kieswetboek in zijn art. 222 betreffende de provinciale senators besloten dat, mits sommige voorwaarden, "de uitkomsten van de stemming worden opgemaakt alsof al de zetels te begeben waren."

Een gelijkaardige formule zou moeten gevonden worden. Daar de provinciale senator, verkozen is door een eenig kiescollege, volstaat art. 222 om de rechtvaardigheid te doen naleven, doch daar de verdeeling der zetels

in elk arrondissement waar overgegaan wordt tot de verkiezing in den eersten graad afhangt van de provinciale groepeerings der partijen en door de toekenning der zetels aan elk van hen krachtens de ingewikkelde regels van de lijstenkoppeling, zou art. 222 niet volstaan om de moeilijkheid op te lossen.

Men zou ongeveer tot dit moeten besluiten: indien het parlementslid aan herkiezing onderworpen hetzelfde percentage stemmen heeft als bij de voorgaande verkiezing, dan wordt zijn mandaat bevestigd. Zoo niet, dan wordt hij vervangen door wien vroeger tot opvolger verkozen werd.

Dit is stellig maar een uitweg, want het hoofdbureau zou aldus een persoon kunnen verkozen verklaren wiens naam niet op de verkiezingslijsten voorkwam. Mocht men echter anders handelen dan zou een partij die er geen recht op heeft zich een zetel kunnen toeëigenen.

Wij stellen alleen de vraag en laten aan de Commissie de taak over ze op te lossen. Het geval zal zich waarschijnlijk nooit voordoen - evenmin trouwens als dit bij art. 7, I bedoeld - doch wanneer dit behouden blijft, dan moet men het desgevallend oplossen door de kieswetgeving te eerbiedigen die het land zich heeft gegeven.

x

x

x

De universiteitsprofessoren en de docenten.

Men stelt ons voor de onvereinigbaarheid op te heffen (art. 1, I) tusschen de leden der Wetgevende Kamers en de functies "van gewoon of buitengewoon professor en van docent aan de Staatsuniversiteiten."

Deze tekst vergt commentaar.

Art. 238 van het kieswetboek van 18 Juni 1894 had deze onvereinigbaarheid ingevoerd.

Even na den oorlog dienden de hh. Woeste, Mabilie en Hanssens een voorstel in om ten bate van de Staatsuniversiteiten de onvereinigbaarheid op te heffen die voorgeschreven was door het Kieswetboek. (Parl. Gedr. St. zitting 1918-1919, blz. 558-560).

De ontbinding van enkele weken nadien deed het voorstel vervallen. In September 1919 had de middenafdeeling der Kamer het overigens verworpen met 3 tegen 3 stemmen (Gedr. st. zitting 1918-1919, blz. 1467).

De h. Woeste diende zijn voorstel opnieuw in in 1931 (Gedr. St. zitting 1921-1922, blz. 392-394). Ditmaal werd het voorstel door de middenafdeeling op 8 Juli 1922 eenparig aangenomen door de aanwezige leden. (Gedr. St. zitting 1921-1922, blz. 421, 2^e reeks).

Een tweede ontbinding deed andermaal het voorstel van den vooraanstaanden volksvertegenwoordiger van Aalst mislukken.

Op 24 October 1928 besloot een wet dat de professoren van de Staatsuniversiteiten tot Senator konden worden verkozen, doch met dit voorbehoud dat zij slechts toegang hadden tot de Hooge Vergadering door toedoen van de coöptatie ingevoerd bij de wet van 15 October 1921.

In aansluiting met deze bepaling, besloot de wet van 16 Juni 1924 dat de senatoren door den Senaat benoemd in den loop van hun wetgevend mandaat tot de betrekking van professor bij een Staatsuniversiteit konden worden benoemd.

Art. 1 der wet van 1931 maakte voor al de leden van het Parlement zonder onderscheid een einde aan de onvereinigbaarheid waaraan alleen de gecoöpteerde senatoren ontsnapten.

Art. 5 derzelfde wet besloot eveneens dat al de leden van de wetgeving in den loop van hun mandaat tot professor bij een Staatsuniversiteit konden benoemd worden.

Het was eigenlijk de thesis van de hh. Woeste, Mabilie en Hanssens, die zegevierde.

Het past hieraan toe te voegen dat in den Senaat een voorstel met gelijkaardig doel was ingediend geworden door de hh. Digneffe, Vermeylen en Baron de Moffarts. (Parl. Hand. vergadering van 29 Januari 1929, nr 70).

De h. Ligy, die sedertdien met buitengewoon gezag het werk leidde van de Commissie van Justitie en die door de Commissies van Binnenlandsche Zaken en van Volksgezondheid en van Kunsten en Wetenschappen gelast was geworden verslag uit te brengen over het voorstel van den h. Digneffe c.s. verdedigde als volgt het voorstel zijner collegas.

"Deze geachte leden hebben in de toelichting van hun voorstel het stellig gegrond advies uitgedrukt dat de opneming in het Parlement van leden van het leeraarskorps der Staatshoogeschoolen, die doorgaans worden aangeworven onder de keur der Belgische wetenschap, zou van aard zijn in de 'oogen van de openbare meening het gezag en het prestige van het Parlement te versterken.

"Overigens beperken zij terecht tot die leden van het universitair leeraarskorps die met een toga zijn bekleed, de in te voeren uitzondering en zij weren aldus de docenten, de assistenten, de geaggregeerden en alle andere leden van het onderwijzend personeel, die in hun verdere loopbaan van hun minister nog eenigerlei bevordering te verwachten hebben.

"Terecht wenschen zij dat de onafhankelijkheid van de leden der Kamers tegenover de regeering volledig blijve.

"De leden uwer Commissiën hebben zich eenparig aangesloten bij de meening der geachte indieners van het wetsvoorstel." (Gedr. St. 14 Maart 1929, nr 215, blz. 3).

Men zal vaststellen dat nergens, in al de wetten die ik heb aangehaald, er sprake is van "docenten". Integendeel, de wetgever heeft dit woord steeds vermeden. Om daarvan overtuigd te zijn leze men den passus uit het verslag van den h. Ligy, waarop ik wees.

Het wetsontwerp dat wij thans onderzoeken wil tot de docenten de uitzonderingen uitbreiden voorzien ten voordeele van de gewone en buitengewone hoogleeraren.

Niets in de Memorie van Toelichting geeft aan waarom de regeering dit heeft voorgesteld.

Het ware wenschelijk de redenen te kennen die haar daartoe hebben aangezet.

Bleef deze bepaling behouden, dan zie ik niet in op grond waarvan men artikel 1, I niet zou uitbreiden tot de leeraars bij de Mijnschool, de Landbouwinstituten te Gembloers en te Gent, de Koloniale Hoogeschool te Antwerpen, het Hooger Handelsinstituut te Antwerpen, enz. over

Al deze instellingen van hooger onderwijs beschikken een leeraarskorps van hooge waarde en dat ons Parlement met elementen van eerste gehalte zou kunnen aanvullen.

De meesten dezer leeraars, vol toewijding voor hun onderwijs, verlangen geenszins een universiteitstoga, wat beslist niet het geval is met de docenten. Dezen ontsnappen aan het verbod wegens onverenigbaarheid, zoodat men zich afvraagt waarom de anderen daaraan niet zouden ontsnappen. Er bestaat geen enkele reden om hen anders te behandelen.

x

x

x

Wij zegden waarom wij ons niet bij artikel 2 (overgangsbepaling) kunnen aansluiten.

De regeering wijdt daaraan slechts twaalf regels in haar Memorie van Toelichting, en zij bepaalt er zich bij den regel te stellen zonder hem

in het minst te wettigen.

Lid 1 bepaalt: "Een lid van de Kamers dat op den dag van het in werking treden van deze wet in functie is en dat vóór zijn eedaflegging een van de functies heeft aanvaard waarvoor art. 1, I en II (nieuw) van de wet van 6 Augustus 1931 onverenigbaarheid voorziet, kan die functie niet verder meer uitoefenen na verloop van zes maanden volgende op den dag van die in werking treding."

Daar kunnen wij desnoods op ingaan, doch gelet op een veronderstelling die ons hoogst onwaarschijnlijk lijkt, namelijk dat het parlementslid de hem ontzegde bediening zou hebben aanvaard "tusschen den dag van de verkiezing en dien van de eedaflegging."

Het is overbodig een wet te maken om een misbruik te voorkomen dat al de denkbeeldig is.

Blijft lid 2 dat luidt: "Een lid van de Kamers dat op den dag van het in werking treden van deze wet in functie is en dat, volksvertegenwoordiger of senator zijnde, sedert den aanvang van de vorige legislatuur (27 November 1932) een functie van beheerder, zaakvoerder bestuurder, gemachtigde, commissaris of revisor in een maatschappij met winstoorkeken aanvaard heeft, voor zoover zij niet diegene zijn, bedoeld in II van art. 1 (nieuw) van de wet van 6 Augustus 1931, kan die functies niet verder meer uitoefenen na verloop van zes maanden volgende op den dag van die in werking treding."

Dit lid is beslist in tegenspraak met den geest van art. 36 der Grondwet.

De opstellers van onze landskeure gingen zelfs zoover te vergen dat "iemand die door de regeering benoemd wordt tot een bezoldigd ambt en uit dien hoofde ontslag neemt, eerst weder zitting kan nemen na opnieuw te zijn gekozen."

Hooger zegden wij dat, tot in 1848, men de behoefte niet heeft gevoeld dezen tekst te verscherpen.

Zeventien jaar lang liet men dus het woord aan het kiezerskorps alleen. Hij alleen oordeelde of degene die om zijn stemmen verzocht niet vatbaar was voor kritiek.

Is het onredelijk te beweren dat nooit de aandacht van de kiezers met meer nadruk werd gelegd op de mandaten van de kandidaten die in 1936 zich hebben voorgesteld?

Met welk recht zouden wij tusschenbeide komen om dit kiezerskorps te vervangen dat elk geval in het bijzonder heeft onderzocht, wanneer wij nooit een algemeenen regel zouden kunnen invoeren?

Mocht desondanks de Commissie deze bepaling behouden, die ons misbruikelijk voorkomt, dan achten wij dat de tekst zou dienen te worden gewijzigd.

Zooals hij luidt, laat de tekst het parlementslid niet toe te kiezen tusschen zijn betrekking van beheerder en het mandaat van senator of Kamerlid. Hij moet de eerste opgeven.

Men zou ten minste moeten bepalen dat hij mag kiezen tusschen de zaken en de politiek. Dat lag natuurlijk in de bedoeling van de indieners van het wetsontwerp, doch zij werd niet voldoende uitgedrukt en een duidelijke tekst is steeds te verkiezen boven een dien men "a contrario" moet verklaren.

Ik wil niet beweren in deze enkele bladzijden het onderwerp te hebben uitgeput. Mijn taak diende enkel tot inleiding van het grondig debat dat zich gaat ontspinnen.

x
x x

Volledigheidshalve wijzen wij, zonder commentaar, op gedachtenwisselingen op de voorbereidende vergadering van 15 Juli.

Verscheidene leden stelden voor de onvereenigbaarheid uit te breiden tot al de mandatarissen van gemeente en provincie. Een ander collega vroeg of men niet diende te beslissen dat leden van parlementaire commissies, die zich naar het buitenland begeven, niet meer zouden worden bezoldigd.

Onmiddellijk kwam een lid daartegen in verzet daar dit voorstel naar zijn meening, voor gevolg zou hebben dat minder vermogende parlementsleden uit dergelijke commissies zouden worden uitgesloten.

De Commissie heeft beslist dat al deze vraagstukken en die welke het wetsontwerp doet rijzen grondig zullen worden onderzocht op de reek's vergaderingen waarvan de eerste op 29 September wordt gehouden.

Bovendien werd verstaan dat het vraagstuk van de parlementaire onvereenigbaarheden zou voorkomen bovenaan de agenda van den Senaat wanneer deze zijn werkzaamheden zou hervatten.

R. GILLON.

BELGISCHE SENAAT.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onvereënisbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

(Nr. 47, Buitengewone zitting 1936).

Lijst van de vennootschappen, ondernemingen en instellingen, die onder toezicht van den Staat of van de Kolonie staan, en waarvan sprake in art.1, § II van het wetsontwerp.

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN.

Nationaal Mijneninstituut te Frameries,
De vijf federale diensten van het Krediet voor het Ambachtmaterieel
te Gent, Luik, Namen, Hasselt en Mechelen.

MINISTERIE VAN LANDEBOUW.

Anciens Etablissements J. Lahaye, S.A., 113, Frankrijklei, Antwerpen,
Société Centrale Forestière de Belgique,
Royal Saint-Hubert Club de Belgique.

Maatschappijen voor de verbetering van het paardenras:-Maatschappijen met zetel te Brussel:

Koninklijke Maatschappij "Het Belgische Trekpaard",
Société Royale Hippique (Syndicale Kamer voor de bescherming van
de belangen van het Belgische Trekpaard),
Vereeniging voor het aanmoedigen van het fokken van volbloed- en
halfbloedpaarden,
Société d'encouragement pour l'élevage du cheval d'armes,
Jockey-Club van België,
Beroepsunie van de Fokdierhouders en Kweekers van Brabant.

Maatschappijen met zetel in de provincie:

De paardenkweekersbond van West-Vlaanderen,
De Paardenkweekers van Oost-Vlaanderen,
Les Ecuries du Hainaut,
Les Eleveurs Liégeois,
Les Eleveurs Limbourgeois,
Le Cheval de trait ardennais,
Les Eleveurs Namurois.

Runderen:

De Nationale Federatie, de Provinciale Federaties der veekweekerssyndicaten en de Provinciale Federaties van de exploitatie-syndicaten.

Geiten:

De Nationale Federatie, zeven Provinciale Federaties en vier Gewestelijke Federaties van de syndicaten.

De Provinciale Federaties van de Pluimveekweekers.

Varkens:

De Provinciale Federaties van de syndicaten van varkenskweekers.
Nationale Maatschappij "Les Eleveurs du porc Gr. Yorkshire".
Koninklijke Federatie van de Tuinbouwverenigingen van België.
Nationaal Verbond van het Werk van den Akker.
De Bonden van Vruchtenkweekers.
Het Zootechnisch Instituut te Leuven.
Het melk-proefstation te Leuven.
Het internationaal verbond van "Les Sélectionneurs de plantes de grande culture à Versailles."

Dienst van de Rijksontledingslaboratoria.-

Door het ministerie van Landbouw aangenomen laboratoria
te Brugge,
te Roeselare,
te Kortrijk,
te St-Niklaas.
Contrôle-station der zaden te Leuven.
Internationaal verbond voor proefnemingen met zaden te Kopenhagen
9 Provinciale landbouwkamers.
9 Provinciale landbouwmaatschappijen.

Antwerpen:

Veeherverzekering van Turnhout.
" " Heyst-op-den-Berg.
Paardenherverzekering te Antwerpen.
Geitenherverzekering te Lier.
Veeherverzekering van Leuven.
" " Brussel.
Paardenherverzekering te Leuven.

West-Vlaanderen:-

Veeherverzekering te Roeselare.
Paardenherverzekering te Ieper.
Geitenherverzekering te Torhout.
Varkensherverzekering te Brugge.

Oost-Vlaanderen:

Veeherverzekering te Gent.
Paardenherverzekering te Gent.
Geitenherverzekering te Gent.
Varkensherverzekering te Gent.

Henegouw:

Veeherverzekering te Bergen.
Paardenherverzekering te Bergen.
Geitenherverzekering te La Louvière.

Luik:

Veeherverzekering te Luik.
" " Burdinne.
Paardenherverzekering te Luik.

Limburg:

Veeherverzekering te Hasselt.
Paardenherverzekering Taxandria te Hasselt.
" St-Isidorius te Hasselt.
Geitenherverzekering te Hasselt.

Namen:

Veeherverzekering te Namen.
" " te Dinant.
Paardenherverzekering te Namen.

Herverzekering der dekhengsten te Brussel.
Verzekering tegen veeziekten te Eupen-Malmedy.
Centrale Landbouwmaatschappij van België te Brussel.
Nationale Melkmaatschappij te Brussel.
Hoprestudiekring te Teralfene.
Middenkredietkas voor Landbouwkrediet te Leuven.
Federatie der boerinnenkringen van Luxemburg.
" " " " de provincie Namen.
Zuivelconsulentschap te Leuven.

MINISTERIE VAN KOLONIËN.

A. Koloniale vennootschappen waarover de contrôle gerechtvaardigd is door den waarborg van interest en delging, door de Kolonie verleend aan het kapitaal van deze vennootschappen, of aan een deel der kapital.

Société anonyme belge d'exploitation de la navigation aérienne.
Sté des Chemins de fer vicinaux du Congo.
Union Nationale des Transports Fluviaux.
Sté des Chemins de fer Léopoldville - Katanga - Dilolo.
Cie des Chemins de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs africains.
Cie du Chemin de fer du Katanga.
Sté des Chemins de fer du Kivu.

B. Vennootschappen en organismen waarover de contrôle door de Kolonie gerechtvaardigd is door het verleen van tegemoetkomingen: katoen-voorschotten, landbouwleeningen, massieve ontlastingen:

I.- Leeningen op tijdelijk Fonds van Landbouwkrediet.-

Hebben leeningen genoten op het Fonds van Landbouwkrediet:

Sté An. de cultures au Congo belge.
Cie Congolaise des Cafés.
Domaine de Cognée-Kavumu.
Sté Coloniale des produits tannants et agricoles.
Exploitations générales au Kivu.
Compagnie du Lubilash.
Plantations de Gwese.
Sté de Linéa-Idjwi.

II. Katoen-voorschotten.-

Hebben katoen-voorschotten genoten:

Compagnie Cotonnière congolaise.
Sté Cotonnière de Bomokandi.
Sté Cotonnière du Nepoko.
Nieuwe Afrikaansche Handels-Vennootschap.
Cie Cotonnière Coloniale (Colocoton).
Sté Commerciale belgo-africaine.
Cie du Ruzizi.
Cie Cotonnière de l'Afrique Orientale.
Sté Cotonnière du Tanganyika.

III. Massieve ontlastingen.-

- A. Hebben terugvorderbare massieve ontlastingen genoten:
 Régie du Chemin de fer du Mayumbe.
 Sté pour la manutention dans les ports du Congo.
 Cie du Chemin de fer du Congo (in likwidatie).
 Sté industrielle et de transports au Congo.
 Union Nationale des transports fluviaux.
 Sté des Chemins de fer vicinaux du Congo.
 Cie des Chemins de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs Africains.
 Sté des Chemins de fer au Kivu.
- B. Hebben niet terugvorderbare massieve ontlastingen genoten:
 Bovengemelde maatschappijen, behalve de "Société des Chemins de fer vicinaux du Congo" en de "Sté des Chemins de fer au Kivu".
 Cie du Lomami et du Lualaba.
 Cies réunies des Huileries du Congo Belge et Savonneries Lever Frères.
 Cie du Kassai.
 Etablissements Madail (Léopoldville).

x
x x

Behalve wat betreft de niet terugvorderbare massieve ontlastingen, is de terugbetaling van de door de Kolonie voorgeschoten sommen aan gang of zal geëischt worden.

C. Vennootschappen en organismen, waarover de contrôle door de Kolonie gewettigd is door haar hoedanigheid van aandeel- of obligatiehouder, of door haar deelneming ten welken titel ook in de sociale winsten.

Banque du Congo Belge.
 Cie des Chemins de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs Africains.
 Cie du Chemin de fer du Katanga.
 Sté des Chemins de fer vicinaux du Congo.
 Union Nationale des Transports fluviaux.
 S.A. d'Exploitation de la Navigation aérienne.
 Sté des Chemins de fer Léopoldville-Katanga-Dilolo.
 Sté des Chemins de fer du Kivu.
 Office d'exploitation des transports coloniaux (Otraco).
 Sté des Mines d'Or de Kilo-Moto.
 Sté internationale Forestière et Minière du Congo.
 Minière du Kassai.
 Minière du Luebo.
 Minière de l'Arruwimi-Ituri.
 Minière de la Lueta.
 Minière du Surongo.
 Minière du Maniéma.
 Minière du Écéka.
 Cie Minière du Congo Belge.
 Syndicat Minier Africain.
 Minière de la Télé.
 Symor.
 Minière du Congo septentrional.
 Transcomin.
 Agriculture et Plantations au Congo.
 American Congo Company.
 Compagnie du Katanga.
 Compagnie Cotonnière Congolaise.
 Régie des Distributions d'eau de la Colonie.
 Elevage et Cultures au Congo Belge.
 Comité National du Kivu

Comité Spécial du Katanga.
Sté des Mines d'Étain du Ruanda-Urundi.
Sté Minière de Muhinga et de Kigali.

D. Vennootschappen of organismen die niet tot de drie opgesomde categorieën behoren, maar waarbij de Kolonie afgevaardigden of vertegenwoordigers aanstelt om redenen van openbaar belang of in uitvoering van de overeenkomsten.

Cie du Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga.
Cie Maritime Belge.
Sté pour la manutention dans les ports du Congo
Cie industrielle et de Transports au Stanley-Pool.
Agence Belge de l'Est Africain.
Mutuelle Solvay (Secma).
Cie Belge d'entreprises minières.
Cie Minière des Grands Lacs Africains.
Sté Coloniale Minière.
Syndicat de recherches minières au Congo Occidental.
Sté de recherches minières "Sobemco".
Cie du Kivu.
Mines d'étain de Kindu.
Cie Minière de l'Urega.
Mines d'Or de Kindu.
Sté Minière du Lualaba.
Belgikaor.
Symétain.
Minière de Bafwaboli.
Huilleries et Plantations du Kwango.
Sté de Colonisation agricole au Mayumbe.
Sté des Forces Hydroélectriques de Sanga.
Exploitations Forestières au Kassai.
S.A. des pétroles du Congo.
Cie du Lomami et du Lualaba.
Chanic.
Exploitations agricoles et industrielles de la Biaro.
S.A. Plantations tropicales.
Sté Forestière et Commerciale du Congo.
Huilever.
Cie Sucrière Congolaise.
Sté Coloniale de la Tôle.
Plantations du Tanganyika.
Saak.
Sté Immobilière, Agricole et Forestière du Congo (Imafor).
Sté des Usines Textiles de Léopoldville.
Cie Générale des Produits Chimiques et Pharmaceutiques "Cophaco".
Sté Coloniale de Pharmacie et de Droguerie.
Entreprises Générales au Kivu.
Cie du Congo Belge.
Office Central du Travail du Katanga.
Bourse du Travail du Kassai.
Cie Générale pour favoriser le développement du Commerce, de l'Industrie et des Mines.

MINISTERIE VAN FINANCIËN.

Nationale Bank van België.
Algemeene Spaar- en Lijfrentekas.
Gemeentekrediet van België.
Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
Verbond van de Nijveraars en Handelaars voor het Herstel der Oorlogsschade (Anic).
Centraal Bureau voor kleine spaarders.
Herdisconteering- en Waarborginstituut.
Tijdelijk Kredietfonds van den Middenstand.
Hoofdkas voor het klein beroepskrediet.
Anbachtiskrediet.
Centraal Bureau voor Hypothecair krediet.
Nationale Kas der Bediendenpensioenen.
Nationaal Pensioenfonds der Mijnarbeiders.
Fonds der Weduwen en Weezen (Wet van 14 Juli 1930, art.53 en 54).
Nationale compensatiekas voor gezinsvergoedingen.
Voorzorgs- en Hulpkas voor de slachtoffers van arbeidsongevallen.
Voorzorgsfonds voor de slachtoffers van beroepsziekten.
Bijzonder fonds voor de gebrekkelijken en verminkten.
Nationale Maatschappij voor goedkope Woningen en Woonvertrekken, en aangenomen maatschappijen.
Logementfonds van de Kroostrijke Gezinnen (Samenwerkende kredietvennootschap), te Brussel.
Studiefonds van het Verbond der Kroostrijke Gezinnen.
Nationale Maatschappij van het Kleine Landeigendom en aangenomen vennootschappen.
Intercommunale voor Waterbedeeling Brussel.
Nationale Maatschappij voor Waterbedeeling.
Naamlooze vennootschap van het Kanaal en Zeevaartinstellingen te Brussel.
Maatschappij der Zeevaartinstellingen te Brugge.
Intercommunale Maatschappij van den Linker Schelde-oever.
S. A. B. E. N. A.
S. I. V. A.
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
Nationale Maatschappij der Belgische Euurtspoorwegen.
Paleis van Schoone Kunsten te Brussel.
Nationaal Bureau voor de voltooiing van de Noord-Zuid-verbinding.
Compagnie Océan te Antwerpen (thans: Compagnie Dens-Océan).
Compagnie Royale belgo-Argentine te Antwerpen (beheerd door de reederij Deppe).
Compagnie Nationale Belge de Transports Maritimes, te Antwerpen (beheerd door de reederij Deppe).
Fonds van vergoedingen voor Bedienden.
Nationaal Werk van Kinderwelzijn.
Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden.
Nationaal Werk voor Oorlogsweezen.
Nationaal Werk voor de Weezen der slachtoffers van arbeidsongevallen.
Dienst der scheepvaart.
Internationaal bureau voor handelsstatistiek.
Verkeerscommissie.
Comité van advies inzake autobussen.
Belgisch-Luxemburgsche gemengde administratieve raad.
Association intercommunale du Bois d'Havré.
Hooge Raad voor de binnenvaart.
Bijzondere Dienst van belastingen der koloniale vennootschappen.
Commissie voor de vergoedingen aan de gebrekkelijken en verminkten.
Commissie voor de Koloniale Loterij.
Tijdelijk Fonds der Groote Werken.
Tijdelijk Wegenfonds.
Société Anglo-Belge des Ferry-Boats.
Nationaal Fonds der Albert I - Bibliotheek.
Commissie voor de Werkingevallen.
Wegencommissie.

Naamlooze Vennootschap van Hofstade.
Koningin-Elisabethfonds voor geneeskundige hulp aan de inlanders.
Nationaal Werk voor de bestrijding der tuberculose.

MINISTERIE VAN OPENBAAR ONDERWIJS.

De Vrije Universiteiten te Brussel en te Leuven.
Fondation musicale Reine Elisabeth.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Vereenigingen van Gemeenten.⁽¹⁾

Provincie Antwerpen:

De Boomsche Beekbossche Tuinwijk, te Boom.
Intercommunale Gasbedeeling Antwerpen-Hoboken, te Antwerpen.
Intercommunale Maatschappij voor Electriciteitsbedeeling, Antwerpen
(I.M.E.A.).
Antwerpsche Regionale Gasbedeeling Intercommunale Maatschappij
(A.R.G.I.M.).
Antwerpsche Voorsteden Intercommunale Gasbedeeling (A.V.I.G.), te
Borgerhout.
Antwerpsche Waterwerken, te Antwerpen.

Provincie Brabant:

La Provinciale brabançonne d'Electricité, te Brussel.
Compagnie intercommunale d'Electricité Jodoigne et Extensions, te
Geldenaken.
Compagnie intercommunale d'Electricité Grimberghen et Extensions, te
Grimbergen.
Société intercommunale pour l'assainissement et l'aménagement de la
vallée de la Woluwe, te Brussel.
Dispensaire intercommunal antivénérien, te Schaarbeek.
Laboratoire intercommunal de Chimie et de Bactériologie, te Brussel.
Société intercommunale bruxelloise du Gaz, te St-Joost-ten-Noode.
Société intercommunale bruxelloise d'Electricité, te St-Joost-ten-
Noode.
Tusschen Gemeentelijke Electriciteit-Vereeniging van Bergh, Campen-
hout, Peck en Peuthy, te Campenhout.
Société intercommunale pour le détournement et le voûtement de la
Senne dans l'agglomération bruxelloise, te Brussel.
Société coopérative intercommunale de Crémation, te Brussel.
Association intercommunale pour la distribution de l'énergie élec-
trique (Electro-distribution), te Vorst-bij-Brussel.
Association intercommunale pour la distribution du Gaz (Inter-gaz).
Association intercommunale bruxelloise pour la production et l'achat
du gaz, te St-Joost-ten-Noode.

- (1) De intergemeentelijke maatschappijen, opgericht in uitvoering van de wet van 1 Maart 1922 moeten krachtens de artikelen 11 en 12 van deze wet, hun rekeningen ter goedkeuring voorleggen aan den Koning. De Regeering heeft het recht van toezicht over al hun verrichtingen en daartoe van haar alle staten en inlichtingen te eischen.

Provincie West-Vlaanderen:

West-Vlaamsche Electriciteitsmaatschappij, te Diksmuide,

Provincie Oost-Vlaanderen:

Tusschengemeentelijk Hospitaal-Sanatorium van Lemberge, te Lemberge.

Tusschengemeentelijk Hospitaal-Sanatorium van Geeraardsbergen, te Overboelare.

Tusschengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Waterbedeeling, te Gent.

Provincie Henegouw:

Association intercommunale d'électricité du Sud du Hainaut, te Rance.

Société intercommunale carolorégienne d'électricité, te Monceau-sur-Sambre.

Union intercommunale des Consommateurs de gaz et d'électricité des régions de Charleroi et du Centre, te Charleroi.

Union intercommunale des Consommateurs de gaz et d'électricité des régions de Mons et du Borinage, te Bergen.

Société intercommunale de radio-distribution dans l'arrondissement de Charleroi, te Montignies-sur-Sambre.

Provincie Luik:

Association liégeoise d'Electricité, te Luik.

Voor-Gulpe et Extensions, te Fouron-St.Pierre.

Intercommunale du Canton de Saint-Nicolas et environs, te Saint-Nicolas-Luik.

Société intercommunale d'Electricité de Warsage et Extensions, te Luik.

Association intercommunale pour le démergement de la Meuse en amont de Liège, te Jemeppe-sur-Meuse.

Association intercommunale pour l'entretien, l'amélioration et la construction de la voirie des arrondissements de Huy et Waremme, te Ben-Ahin.

Intercommunale Verviétoise de l'Electricité et du Gaz, te Dison.

Provincie Limburg:

Electriciteitsmaatschappij der provincie Limburg, te Hasselt.
Interélectra.

MINISTERIE VAN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE.

Nationaal Instituut voor radio-omroep.
Regie van Telegrafie en Telefonie.

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID.

Rood Kruis van België.

Fondation Hélène et Isabelle GODTSCHALCK, te Oostende.

Institution Royale de Messines, te Lede.

Orphelinat Saint-Joseph, te Namen.

Provinciale en intercommunale drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen.

La Société Intercommunale des eaux de l'agglomération liégeoise et extensions.

Société intercommunale du Veurne-Ambach, te Veurne.

Compagnie intercommunale de la région de Durbuy.

Compagnie intercommunale de Vierset-Baise.
" " du plateau d'Awana.
" " des eaux d'Evegnée.
" " du Centre.
" " des Deux Haines.
Nationaal Verbond voor Kankerbestrijding.
" " tegen het venerisch gevaar.
Centrum voor Kankerbestrijding.
Verbond voor geesteshygiëne.

MINISTERIE VAN VERKEERSWEZEN.

De geconcedeerde spoorwegen (Nord Belge - Mechelen-Terneuzen - Brussel-Tervuren).
De Tramwegen.
De Autobussen en Autocars.
De Zeevaartvereniging.
Gemeenschappelijke kas voor de koopvaardij.
" " " " Zeevisscherij.
De beide kredietmaatschappijen voor de visschersbooten.
De beide verzekeringsmaatschappijen voor de visschersbooten.
De vakscholen voor de visscherij.
Club d'aviateurs de Bruxelles.
Antwerp Aviation Club.
Cercle Liégeois d'aviation de tourisme.
Aéro-Club Royal de Belgique.
Touring-Club de Belgique.
Vlaamsche Toeristenbond.
Office de Tourisme.

MINISTERIE VAN ARBEID EN SOCIALE VOORZORG.

Nationale Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.
Voorzorgskas voor de mijnarbeiders.
Centraal Comité van Bijstand en Leeningen aan de werklooze bedienden.
Werk van den bijstand door werkverschaffing te Brussel.
Arbeidscentra voor jonge werklozen.
Nationaal Havencomité te Antwerpen.
Gewestelijk Havencomité te Gent.
Nationale Arbeidstentoonstellingen.

MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN EN WERKVERSCHAFFING.

Dienst van de scheepvaart, te Luik.
Imalso (Tunnel onder de Schelde), te Antwerpen.

(4)

SENAT DE BELGIQUE.

BELGISCHE SENAAAT.

Session de 1936 - 1937.

Sitting 1936 - 1937.

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant les incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

I. AMENDEMENTS PROPOSES PAR M. GILLON, I. AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DEN
RAPPORTEUR. HEER GILLON, VERSLAGGEVER.

ARTICLE PREMIER.

EERSTE ARTIKEL.

a) Libeller le paragraphe II comme suit:

a) Paragraaf II te doen luiden:

Al. 1.- Sont aussi incompatibles avec le mandat législatif les fonctions d'administrateur, gérant, directeur, fondé de pouvoir, commissaire ou reviseur dans les sociétés commerciales ou établissements industriels ou commerciaux et entreprises qui poursuivent en Belgique ou dans la colonie un but lucratif, si ces fonctions sont rétribuées à un titre quelconque et si l'Etat ou la colonie sont actionnaires de la société ou s'ils ont accordé, à titre spécial, des garanties d'intérêt ou de remboursement.

La même incompatibilité s'applique aux avocats plaident pour ces sociétés ou établissements.

Al. 1.- Zijn eveneens onverenigbaar met het lidmaatschap van de Kamers, de functies van beheerder, zaakvoerder, bestuurder, gemachtigde, commissaris of revisor in de handelsvennootschappen of nijverheids- en handelsinrichtingen en ondernemingen welke in België of in de kolonie winstbejag nastreven, indien deze bedieningen op eenigerlei wijze betaald worden en indien de Staat of de kolonie aandeelhouder zijn in de vennootschap, of indien zij, ten bijzonderen titel, waarborgen van interest of terugbetaling hebben verleend.

Dezelfde onverenigbaarheid is van toepassing op de advocaten welke voor die vennootschappen of inrichtingen pleiten.

b) Subsidiairement:

b) In bijkomende orde:

Supprimer le mot "conseil" après "avocat".

Het woord "adviseerend" vóór het woord "advocaat" doen wegvallen.

A l'article premier (article 7, II, 2^o alinéa), remplacer les mots "son" (leur) bureau" par les mots "une commission spéciale".

ARTICLE 2.

Libeller le premier alinéa comme suit:

Tout membre des Chambres, en fonctions à la date de l'entrée en vigueur de la présente loi et qui a accepté, antérieurement à sa prestation de serment une des fonctions pour lesquelles l'article 1^{er}, I et II (nouveau), de la loi du 6 août 1931 établit une incompatibilité, est tenu dans les six mois de l'entrée en vigueur de cette loi, de résigner cette fonction, à défaut de quoi il cesse d'appartenir aux Chambres législatives.

Supprimer l'alinéa 2.

GILLON.

Bij het eerste artikel (artikel 7, II, 2^o lid) de woorden "hun bureau" te vervangen door "een bijzondere commissie".

ARTIKEL 2.

Het eerste lid te doen luiden:

Ieder lid van de Kamers dat op den dag van het in werking treden van deze wet in functie is en dat vóór zijn eedaflegging een van de functies heeft aanvaard waarvoor artikel 1, I en II (nieuw) van de wet van 6 Augustus 1931 onverenigbaarheid voorziet, is gehouden binnen de zes maanden volgend op het in werking treden dezer wet deze functie neer te leggen, zooniet houdt hij op tot de Wetgevende Kamers te behoren.

Lid 2 te doen wegvallen.

II. AMENDEMENT PROPOSE PAR M. DIERCKX. II. AMENDEMENT VOORGESTELD DOOR
DEN HEER DIERCKX.

ARTICLE PREMIER.

Compléter le paragraphe II par les mots:

"...ainsi que les fonctions et emplois permanents rémunérés par un parti ou un organisme politiques représentés au Parlement".

Oct. DIERCKX.

EERSTE ARTIKEL.

De paragraaf II aan te vullen met de volgende bewoordingen:

"...alsook de vaste functies en bedieningen bezoldigd door een in het Parlement vertegenwoordigde politieke partij of organisme".

SENAT DE BELGIQUE.

BELGISCHE SENAAT.

Réunion du 13 octobre 1936.

Commissievergadering van 13 October 1936

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

AMENDEMENTS PROPOSES PAR M. GILLON, rapporteur.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DEN HEER GILLON, verslaggever.

ART. 1.

ART. 1.

a) Libeller le II comme suit:

a) II te doen luiden:

All. Sont aussi incompatibles avec le mandat législatif les fonctions d'administrateur, gérant, directeur, fondé de pouvoir, commissaire, reviseur ou avocat dans les sociétés commerciales ou établissements industriels ou commerciaux qui poursuivent en Belgique ou dans la colonie des entreprises à but lucratif, si ces fonctions sont rétribuées à un titre quelconque et si l'Etat ou la colonie sont actionnaires de la société ou s'ils ont accordé, à titre spécial, des garanties d'intérêt ou de remboursement.

All. Zijn eveneens onverenigbaar met het lidmaatschap van de Kamers, de functie van beheerder, zaakvoerder, bestuurder, gemachtigde, commissaris, revisor of advocaat in de handelsvennootschappen of nijverheids- en handelsinrichtingen welke in België of in de kolonie winstbejag nastreven, indien deze bedieningen op eenigerlei wijze betaald worden en indien de Staat of de kolonie aandeelhouder zijn van de vennootschap, of indien zij, ten bijzonderen titel, waarborgen van interest of terugbetaling hebben verleend.

1.2. La Chambre des Représentants et le Sénat ou, si le Règlement de l'Assemblée le permet, une commission spéciale peuvent dans des cas justifiant une dérogation à l'alinéa précédent, relever leurs membres de l'application de cette disposition.

Al.2. De Kamer der Volksvertegenwoordigers en de Senaat, of, indien het Règlement van de Vergadering zulks toelaat, een bijzondere Commissie kunnen in de gevallen die een afwijking van de voorgaande alinea rechtvaardigen, hun leden van de toepassing dezer bepaling ontheffen.

b) Subsidiairement.

Supprimer le mot conseil après avocat.

A l'article I, 7, II, 2^e alinéa, remplacer les mots "son" (leur) bureau" par les mots "commission spéciale".

ART. 2.

Libeller le premier paragraphe comme suit:

Tout membre des Chambres, en fonctions à la date de l'entrée en vigueur de la présente loi et qui a accepté, antérieurement à sa prestation de serment une des fonctions pour lesquelles l'article premier, I et 2 (nouveau) de la loi du 6 août 1931 établit une incompatibilité, est tenu dans les six mois de l'entrée en vigueur de cette loi, de résigner cette fonction, à défaut de quoi il cesse d'appartenir aux Chambres législatives.

Supprimer l'alinéa 2.

b) in bijkomende orde:

Het woord adviseerend vóór het woord advocaat doen wegvallen.

Bij artikel I, 7, II, 2^e lid, de woorden "hun bureau" te vervangen door "een bijzondere commissie".

ART. 2.

De eerste paragraaf te doen luiden;

Ieder lid van de Kamers dat op den dag van het in werking treden van deze wet in functie is en dat vóór zijn eedaflegging een van de functies heeft aanvaard waarvoor artikel 1, I en II (nieuw) van de wet van 6 Augustus 1931 onverenigbaarheid voorziet, is gehouden binnen de zes maanden volgend op de in werking treding dezer wet deze functie neer te leggen, zooniet houdt hij op tot de Wetgevende Kamers te behoren.

Lid 2 te doen wegvallen.

GILLON.

SENAT DE BELGIQUE.

BELGISCHE SENAAAT.

Séance du 19 novembre 1936.

Vergadering van 19 November 1936.

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant les incompatibilités et interdictions concernant, les ministres, anciens ministres et Ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

(Voir le n° 47 (session extraordinaire 1936 et le n° 2 (session 1936-1937)).

(Zie de nrs 47 (buitengewone zitting 1936) en 2 (zitting 1936-1937)).

AMENDEMENT PROPOSE PAR MM.
DIERCKX ET VANDERPOORTEN.

AMENDEMENT VOORGESTELD
DOOR DE HH. DIERCKX EN VANDERPOORTEN.

ART. 2.

ART. 2.

Remplacer l'article 2 du projet de loi (texte de la Commission) par la disposition suivante:

Les dispositions de l'article 1 § 2 seront applicables aux membres du Parlement qui seront élus après la promulgation de la présente loi.

Artikel 2 van het wetsontwerp (tekst van de Commissie) te vervangen door de volgende bepaling:

De bepalingen van artikel 1 § 2 zijn toepasselijk op de leden van het Parlement die worden verkozen na de afkondiging dezer wet.

JUSTIFICATION.

TOELICHTING.

Le principe qui est inscrit en tête de nos lois est celui de la non-rétroactivité. "La loi ne dispose que pour l'avenir; elle n'a point d'effet rétroactif."

Het beginsel ingeschreven bovenaan onze wetten is dit van de niet terugwerkende kracht. "De wet beschikt enkel voor de toekomst; zij heeft geen terugwerkende kracht."

Or, le projet de loi contient, à côté de la confirmation d'incompatibilités précédemment consacrées, certaines incompatibilités nouvelles; ce sont celles établies par le II de l'article 1°.

Welnu, het ontwerp voorziet, benevens de bekrachtiging van vroeger gevestigde onverenigbaarheden, sommige nieuwe onverenigbaarheden; namelijk die vastgesteld in het II van art. 1°.

D'après l'article 2 du projet de loi (texte de la Commission), les membres du Parlement auxquels s'appliqueraient ces nouvelles incompatibilités devraient, dans le mois de l'invitation qui leur en serait faite par le bureau de l'Assemblée, opter entre leur mandat législatif et les fonctions jugées incompatibles; s'ils optent pour la conservation de ces fonctions, ils cesseront d'appartenir au Parlement.

Nous n'estimons pas que l'application de cette véritable rétroactivité soit légitime

Comme le dit le rapport de la Commission, "est-il déraisonnable de prétendre que jamais l'attention du corps électoral ne fut attirée avec plus d'insistance sur les mandats dont pouvaient être nantis les candidats sollicitant ses suffrages que lors de la campagne de 1936? De quel droit interviendrions-nous pour nous substituer à ce corps électoral qui a examiné chaque cas en particulier, alors que nous ne pourrions jamais adopter qu'une règle générale?"

C'est cependant la conséquence qu'entraînerait le vote de l'article 2 du projet. Il aurait pour effet, en créant des incompatibilités nouvelles qui n'existaient pas lors de l'élection, "de substituer l'appréciation de la majorité du Parlement à celle du corps électoral."

C'est à tort, pensons-nous, que le rapport de la Commission tente d'établir une distinction entre les incompatibilités, qui seraient d'application immédiate, et les interdictions, qui ne s'appliqueraient que par la suite. "Rien n'empêche le corps électoral, dit le rapport, de choisir comme sénateur ou député un administrateur ou un commissaire de sociétés". Rien n'empêcherait non plus le corps électoral, selon

Naar luid van art. 2 van het ontwerp (tekst van de Commissie), zouden de leden van het Parlement op dewelke deze nieuwe onverenigbaarheden zouden toepasselijk zijn, binnen de maand na het verzoek hun gedaan door het bureau van de Vergadering, moeten kiezen tusschen hun wetgevend mandaat en de onverenigbaar geachte functies; opteeren zij voor het behoud van deze functies, dan houden zij op tot het Parlement te behoren.

Wij meenen niet dat de toepassing van deze echte terugwerkende kracht wettig zij.

Zocals te lezen staat in het verslag der Commissie "is het onredelijk te beweren dat ooit de aandacht van het kiezerskorps met meer nadruk werd getrokken op de mandaten bekleed door de kandidaten, die om zijn stemmen vroegen, dan tijdens de verkiezingscampagne 1936? Met welk recht zouden wij ingrijpen om ons in de plaats te stellen van dit kiezerskorps, dat ieder geval in het bijzonder heeft onderzocht, als wanneer wij nooit iets anders dan een algemeenen regel zouden kunnen aannemen?"

Dit zou evenwel het gevolg zijn van de goedkeuring van artikel 2 van het ontwerp. Het zou immers voor gevolg hebben, door het invoeren van nieuwe onverenigbaarheden die niet bestonden bij de verkiezing, "het oordeel van de meerderheid van het Parlement in de plaats te stellen van dit van het kiezerskorps."

Het is ten onrechte, meenen wij, dat het verslag der Commissie tracht een onderscheid te maken tusschen de onverenigbaarheden, die onmiddellijk toepasselijk zouden zijn, en de ontzeggingen die pas later zouden toegepast worden. "Niets belet het kiezerskorps, zegt het verslag, tot senator of volksvertegenwoordiger te verkiezen een beheerder of commissaris van vennootschappen." Niets zou evenmin het kiezerskorps

la législation en vigueur lors des élections dernières, de choisir comme sénateur ou député un candidat auquel s'appliquerait actuellement l'article 2. L'éligibilité d'un candidat, la conservation de son mandat, ne peuvent être régies, exclusivement, que par les lois en vigueur au moment où il a été élu.

Il est à peine besoin de faire remarquer combien serait grave toute dérogation à la règle juridique essentielle de la non-rétroactivité des lois; il dépendrait désormais d'une majorité d'une voix, au Parlement, pour établir en cours de mandat telles ou telles incompatibilités nouvelles, qui auraient pour résultat d'obliger un certain nombre de membres du Parlement à donner leur démission.

Jamais, jusqu'à présent, le Parlement belge n'est entré dans cette voie dangereuse. Les diverses lois qui ont établi des incompatibilités n'ont jamais été rendues applicables à des mandats parlementaires en cours. Citons à cet égard:

1° la première loi sur les incompatibilités, celle du 26 mai 1848, disposait, en son art. 4, que "les incompatibilités établies par la présente loi ne sont pas applicables aux membres de l'une ou de l'autre Chambre pour la durée de leur mandat actuel";

2° la loi du 18 octobre 1908 sur le gouvernement du Congo belge, qui a établi l'incompatibilité entre le mandat parlementaire et les fonctions de délégué du Gouvernement, d'administrateur ou de commissaire dans des sociétés coloniales dont l'État est actionnaire, n'a fait courir cette incompatibilité qu'à partir de l'expiration

volgens de wetgeving in voege bij de jongste verkiezingen, beletten tot senator of volksvertegenwoordiger te verkiezen een candidaat waarop art. 2 thans zou toepasselijk zijn. De verkiesbaarheid van een candidaat en het behoud van zijn mandaat mogen slechts uitsluitend geregeld worden door de wetten in voege op het oogenblik dat hij werd verkozen.

Het hoeft niet gezegd hoe ernstig iedere afwijking van den essentielen juridischen regel der niet terugwerkende kracht van de wetten zou zijn; voortaan zou het van een meerderheid van één stem in het Parlement afhangen dat er in den loop van het mandaat een of andere nieuwe onverenigbaarheid wordt ingevoerd, die voor gevolg zou hebben een zeker aantal leden van het Parlement te verplichten ontslag te nemen.

Nooit tot nog toe, is het Belgische Parlement dezen gevaarlijke weg opgegaan. De onderscheidene wetten waarbij onverenigbaarheden werden ingevoerd, werden nooit toepasselijk gemaakt op loopende parlementaire mandaten. Vermelden wij onder meer:

1° de eerste wet op de onverenigbaarheden, die van 26 Mei 1848, bepaalde in haar art. 4 dat "de onverenigbaarheden gevestigd door deze wet niet toepasselijk zijn op de leden van een of andere Kamer voor den duur van hun huidig mandaat";

2° de wet van 18 October 1908 op het gouvernement van Belgisch Congo, die de onverenigbaarheid heeft ingevoerd tusschen het parlementair mandaat en de functies van afgevaardigde van het Gouvernement, van beheerder of van commissaris in de koloniale vennootschappen waarvan de Staat aandeelhouder is, heeft deze onverenigbaarheid

des mandats en cours lors de la promulgation de la loi;

L'Arrêté Royal du 22 décembre 1926 complètent l'Arrêté Royal du 25 octobre 1926, prescrit que "les membres des Chambres législatives exerçant un mandat de directeur ou de censeur (de la Banque Nationale) à la date du 25 octobre 1926 ne sont pas sujets à l'interdiction prévue à l'alinéa 1 pendant la durée de leur mandat législatif en cours à cette même date."

Ces précédents constituent la meilleure justification de notre amendement. Toujours, jusqu'à présent, le Parlement a estimé qu'il ne pouvait lui appartenir d'exclure certains de ses membres par le vote d'incompatibilités nouvelles, qui n'existaient pas lorsque ces membres ont été élus, et, comme le dit le rapport de la Commission, "de substituer ainsi sa volonté à celle du corps électoral."

slechts doen lopen vanaf het verstrijken der mandaten loopende op het oogenblik van de afkondiging der wet; het K.B. van 22 December 1926, tot aanvulling van het K.B. van 25 October 1926, schrijft voor dat "de leden van de Wetgevende Kamers, die een mandaat van bestuurder of van censor (bij de Nationale Bank) op 25 October 1926 vervulden, aan de bij het eerste lid voorziene verbodsbepalingen niet onderworpen zijn zolang het op dienzelfden datum loopend wetgevend mandaat duurt "

Deze precedenter zijn de beste toelichting van ons amendement. Tot nog toe heeft het Parlement steeds geoordeeld dat het aan hetzelfde niet mocht behooren sommigen zijner leden uit te sluiten door de goedkeuring van nieuwe onvereinigbaarheden, die niet bestonden toen deze leden werden verkozen, en, zooals wordt gezegd in het verslag der Commissie, "aldus zijn wil in de plaats te stellen van dien van het kiezerskorps."

O. DIERCKX
A. VALDERPOORTEN.

SENAT DE BELGIQUE.

BELGISCHE SENAAAT.

Séance du 24 novembre 1936.

Vergadering van 24 November 1936.

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

(Voir le n° 47 (session extraordinaire de 1936) et le n° 8 (session de 1936-1937).)

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van State, alsmede leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

Zie nr 47 (buitengewone zitting 1936) en nr 8 (zitting 1936-1937).

AMENDEMENT PROPOSÉ PAR M. DIERCKX.

AMENDEMENT DOOR DEN HEER DIERCKX
VOORGESTELD.ART. 1^{er}.EERSTE ARTIKEL.

Ajouter au § II la disposition ci-après:

Aan § II de volgende bepaling toe te voegen:

" Cette incompatibilité s'applique également aux gérants, secrétaires ou dirigeants, quelle que soit leur qualification, rémunérés pour leurs fonctions dans toute société mutualiste, caisse de chômage ou institution analogue, locale, régionale ou nationale qui jouit de garanties, interventions ou autres avantages équivalents assurés par l'Etat à ces organismes ou à leurs membres bénéficiaires."

" Deze onverenigbaarheid is mede van toepassing op de zaakvoerders, secretarissen of leiders, welke hunne benaming zij, bezoldigd voor hunne functies in elke mutualiteit, werklozenkas of dergelijke instelling, van plaatselijken, gewestelijken of nationalen aard, die waarborgen, toelagen of andere gelijkwaardige voordeelen genieten, van Staatswege aan deze organismen of hare leden verzekerd."

O. DIERCKX.

(4)

SENIAT DE BELGIQUE.

Séance du 25 novembre 1936.

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions, concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres Législatives.

(Voir le n° 47 (session extraordinaire 1936) et le n° 8 (session de 1936-1937)).

AMENDEMENT PROPOSE PAR MM. CARTON
de TOURNAI ET CROKAERT.

ARTICLE 1 - IV.

Ajouter après le dernier alinéa:
"La poursuite et le jugement des infractions de cette nature seront déferés à la Cour d'Appel conformément aux articles 479 et suivants du Code d'Instruction Criminelle."

CARTON de TOURNAI
CROKAERT.

BELGISCHE SENAAAT.

Vergadering van 25 November 1936.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onvereinigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van State, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

(Zie nr 47 (buitengewone zitting 1936) en nr 8 (zitting 1936-1937)).

AMENDEMENT DOOR DE HH. CARTON de
TOURNAI EN CROKAERT VOORGESTELD.

ARTIKEL 1 - IV.

Na het laatste lid in te voegen:
"De vervolging en de berechting van dergelijke overtredingen worden opgedragen aan het Hof van Beroep overeenkomstig de artikelen 479 en volgende van het Wetboek van Strafvordering."

SENAAT DE BELGIQUE.

Séance du 25 novembre 1936.

Projet de loi complétant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions, concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

(Voir le n° 47 (session extraordinaire 1936) et le n° 8 (session de 1936-1937)).

AMENDEMENT PROPOSE PAR M. LABOULLE
C.S.

ART. 2.

Disposition transitoire.

Substituer aux termes "est tenu de résigner cette fonction dans le mois" :

ceux proposés par le Gouvernement:

"ne peut plus à l'expiration des six mois suivant le jour de l'entrée en vigueur de la loi continuer à exercer ces fonctions."

LABOULLE
TOCH
DE HAUW
VOLCKAERT
RONVAUX
VAN BELLE.

BELGISCHE SENAAAT.

Vergadering van 25 November 1936.

Wetsontwerp tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende de vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van State, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

(Zie nr 47 (buitengewone zitting 1936) en nr 8 (zitting 1936-1937)).

AMENDEMENT DOOR DEN H. LABOULLE C.S
VOORGESTELD.

ART. 2.

Overgangsbepaling.

De woorden "is gehouden deze functie neer te leggen binnen de maand":

te vervangen door de volgende, voorgesteld door de Regeering:

"kan die functies niet verder meer uitoefenen na verloop van zes maanden volgende op den dag van de in werking treding der wet."